

kód opatrenia	názov opatrenia	strategický dokument (existujúci/navrhovaný), právny predpis a pod., ktorého je opatrenie súčasťou	pozitíva	negatíva	potreby	predmetom procesu SEA podľa zák. o posudzovaní vplyvov	stanovisko MŽP SR v procese SEA podľa zákona o posudzovaní vplyvov
SEKTOR ENERGETIKA (VRÁTANE DOPRAVY A FUGITÍVNYCH EMISÍ)							
Dekarbonizácia energetiky							
Dodatočné opatrenia (WAM) scenár							
1)	národný cieľ OZE stanovený na úroveň 18,91 %.	jedná sa o cieľ a nie opatrenie					
2)	národný cieľ pre ESR je -20 %.	jedná sa o cieľ a nie opatrenie					
3)	národný cieľ pre primárnu úsporu EE stanovený na úroveň -28,36 %.	jedná sa o cieľ a nie opatrenie					
4)	zvýšenie cien uhlíka v rámci EÚ ETS po roku 2020	NECP – celosvetové trendy uhlíka v EÚ ETS	zvýšuje zavádzanie nízkouhlíkových technológií		odstrániť uhlie z energetického mixu		
5)	skoršie vyradovanie elektrární využívajúcich pevné palivá. Predpokladá sa vyradenie elektrární Vojany a Nováky v roku 2025 a 2023 v uvedenom poradí	NAPCP SK- ukončenie ťažby uhlia v Hornonitrianskych baniach a ukončenie výroby elektriny v ENO – 2023 Pozn: Existuje aj možnosť zachovania a prechodu na iné palivo – lepšia formulácia by bola ukončenie spaľovania uhlia. V rámci medzirezortného pripomienkového konania bolo vznesených niekoľko pripomienok k zlej formulácii opatrenia. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne	prechod na palivá s nižšou spotrebou uhlia, zniženie emisií CO ₂ ,	nedostatok elektriny v prípade odstavenia	náhrada spaľujúceho zariadenia na tuhé palivo paroplynovou turbínou a bez-emisnou technológiou	áno	Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK
6)	dekarbonizácia výroby elektriny po roku 2020 vďaka OZE a rozvoju jadrovej energie	NECP -rozmer- dekarbonizácia	zniženie emisií skleníkových plynov, diverzifikácia dodávok energie, zniženie závislosti od trhov s fosílnymi palivami, nové pracovné miesta v „zelených“ technológiách	jadrová energia a bezpečnosť, potenciál tohoto opatrenia v SR malý		áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
7)	schéma podpory OZE vo výrobe elektriny s predpokladanými technológiami OZE ako sú solárna fotovoltaika, veterné turbíny na pevnine, bioplyn/ biometán. Scenáre predpokladajú podporu 50 MW v období 2021 – 2025, s následnou podporou ďalších 500 MW na základe dražieb	Energetická politika SR – Obnoviteľné zdroje energie, Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie, Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov – prevádzkové opatrenia, týkajúce sa sústavy a trhu s cieľom minimalizovať redukcii výroby elektriny z OZE, NECP – predpokladané investície – fotovoltaické elektrárne, odhad očakávaného prírastku.	súlad s princípom trvalo udržateľného rozvoja, biomasa – rozvoj vidieckych oblastí, biomasa – vznik pracovných príležitostí	veterná energia – nedostatočná znalosť klimatických podmienok a silná závislosť od nich, veterná energia – nepriaznivý vplyv na stabilitu elektrizačnej siete, veterná energia – vizuálna zmena krajiny, veterná energia – obmedzenia v chránených územiach, biomasa – náklady na logistiku, fotovoltaika – vysoké finančné náklady, fotovoltaika – nízka účinnosť premeny slnečnej energie na elektrickú	rozvoj aukcií – MH vyhlásilo historicky prvú aukciu na podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
8)	zvýšenie podielu jadrovej energie v energetickom mixe Slovenskej republiky- v strednodobom horizonte (2020 - 2025) zvýšenie najmä vďaka uvedeniu dvoch nových jadrových reaktorov do prevádzky v Atómových elektrárnach Mochovce	NECP - pohľadu SR treba zohľadniť, že po tom, čo budú zostavané bloky v Mochovciach uvedené do prevádzky, bude v sektore výroby elektriny problematické až nemožné navyšovať podiel OZE nad rámec navrhnutého cieľa OZE v elektrine, Národný investičný plán SR na roky 2018 – 2030 – v oblasti - oblasti výroby elektriny do roku 2030 bude Slovenská republika pokračovať vo využívaní jadrových zdrojov a rozvinie využitie obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“). Bloky 3 a 4 jadrovej elektrárne v Mochovciach (2x 500 MW) budú uvedené do prevádzky v rokoch 2018 a 2019 a naďalej budú v prevádzke existujúce bloky 1 a 2 v Mochovciach aj elektrárne V2 v Jaslovských Bohuniciach. V počiatkových stupňoch prípravy sa nachádza projekt Nového jadrového zdroja v Jaslovských Bohuniciach, ktorý zabezpečuje projektovú spoločnosť JESS, a. s., uvedenie do prevádzky sa neplánuje pred rokom 2030. Odhadované náklady na Nový jadrový zdroj spoločnosť JESS, a. s. odhaduje na 4 mld. eur pri alternatívne výstavby jedného reaktora, Energetická politika SR – udržateľná energetika – využívanie jadrovej energetiky ako hlavného bezuhlíkového zdroja energie, zásobovanie elektrinou , Stratégia záverečnej časti mierového využívania jadrovej energie v SR – finančné zabezpečenie, vrátane dopadov na konkurencieschopnosť a spoľahlivosť energetickej sústavy – vyradovanie starých jadrových zariadení.	nízkouhlíkový rast, redukcia emisií základných znečisťujúcich látok, zniženie emisií skleníkových plynov v SR, podpora environmentálnej udržateľnosti.		bezpečná prevádzka, bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom.	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 1362/2018- 1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018-2030
9)	pokračovanie zníženia konečnej energetickej spotreby vo všetkých sektoroch po roku 2020:						

	<p>Agenda 2030 – Cieľ - energetická hospodárnosť budov, Cieľ – dosiahnuť takmer nulovú spotrebu energie na vykurovanie a chladenie budov,</p> <p>Národný investičný plán SR na roky 2018 – 2030 – Výroba energie – budovy s minimálnou potrebou energie na vykurovanie aj chladenie, Spotreba energie – nové aj rekonštruované budovy budú mať takmer nulovú spotrebu energie na vykurovanie a chladenie. kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu – podpora energetiky úsporných budov,</p> <p>Plán postupu v energetike do roku 2050 – úspory energie a zvládnutie dopytu: spoločná zodpovednosť – normou by sa mali stať budovy s takmer nulovou spotrebou energie, NECP - rozmer energetická efektívnosť – podpora energetickej efektívnosti budov,</p> <p>Energetická politika SR – strategický cieľ a priority – budovy – všetky verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky ostatné budovy postavené od roku 2021 by mali spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou potrebou energie,</p> <p>Aktualizácia stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov v Slovenskej republike – celý dokument,</p> <p>Národný plán zameraný na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie – celý dokument.</p>	<p>Agenda 2030 – Cieľ - energetická hospodárnosť budov, Cieľ – dosiahnuť takmer nulovú spotrebu energie na vykurovanie a chladenie budov,</p> <p>Národný investičný plán SR na roky 2018 – 2030 – Výroba energie – budovy s minimálnou potrebou energie na vykurovanie aj chladenie, Spotreba energie – nové aj rekonštruované budovy budú mať takmer nulovú spotrebu energie na vykurovanie a chladenie. kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu – podpora energetiky úsporných budov,</p> <p>Plán postupu v energetike do roku 2050 – úspory energie a zvládnutie dopytu: spoločná zodpovednosť – normou by sa mali stať budovy s takmer nulovou spotrebou energie, NECP - rozmer energetická efektívnosť – podpora energetickej efektívnosti budov,</p> <p>Energetická politika SR – strategický cieľ a priority – budovy – všetky verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky ostatné budovy postavené od roku 2021 by mali spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou potrebou energie,</p> <p>Aktualizácia stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov v Slovenskej republike – celý dokument,</p> <p>Národný plán zameraný na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie – celý dokument.</p>	<p>budovy by mohli produkovať viac energie než využívajú,</p> <p>úspora primárnych energetických zdrojov,</p> <p>zmiernenie dopadov energetiky na životné prostredie,</p> <p>vyššie využitie OZE</p>	<p>Slovensko zaostáva v účinnosti využitia energie v sektore vykurovania a chladenia budov,</p> <p>nízke energetické a právne vedomie vlastníkov,</p> <p>zmiešané vlastníctvo budov (napr. bytová a nebytová časť),</p> <p>verejný obstarávanie a výberové konania zohľadňujúce najmä najnižšiu cenu,</p> <p>nízka kvalita a nízka cena projektových prác,</p> <p>nízky počet, cena a kvalita spracovania energetických certifikátov,</p> <p>nedostatočná informovanosť účastníkov výstavby o nových požiadavkách, opatreniach, stavebných výrobkoch a pod.,</p> <p>nevychovujúci systém vzdelávania a nadobúdania zručností pre zelené profesie,</p> <p>absentujúce celoživotné vzdelávanie vybraných profesií (napr. projektantov),</p> <p>absentujúce uskutočňovanie hĺbkovej obnovy (vrátane obnovy technických zariadení budovy),</p> <p>absentujúca obnova rozvodov tepla a zdrojov tepla a prípravy teplej vody</p>	<p>zapojiť verejnú správu do informačnej kampane,</p> <p>zabezpečiť informačnú kampaň,</p> <p>podporiť zavedenie vzorových riešení,</p> <p>vytvárať podporné programy,</p> <p>spolupracovať s profesijnými komorami,</p> <p>zvyšovať odbornú úroveň</p>	<p>áno</p>	<p>Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky</p> <p>Stanovisko (č. 1362/2018- 1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018-2030</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p>
b)	<p>politiky podporujúce zrýchlenie obnovy fondu budov (bytových aj nebytových, verejných aj súkromných) so zameraním na uskutočňovanie nákladovo efektívnych hĺbkových obnov a uplatňovanie minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov s takmer nulovou potrebou energie po roku 2020 pre nové budovy,</p>	<p>Energetická politika SR – opatrenie v oblasti energetickej efektívnosti - využívanie existujúcich finančných mechanizmov a získanie nových finančných prostriedkov z fondov EÚ na projekty v oblasti energetickej efektívnosti vrátane obnovy budov, rekonštrukcie a modernizácie rozvodov tepla, podpory zavádzania inovatívnych technológií a modernizácie verejného osvetlenia, podpora modelov EPC a ESCO,</p> <p>Akčný plán EÚ pre obchodné hospodárstvo - priemysel má prijať záväzky v oblasti udržateľného využívania zdrojov,</p> <p>Agenda 2030 – implementácia BAT,</p> <p>Envirostratégia 2030 – posilnenie princípu BAT v priemysle,</p> <p>NAPCP SK – veľké spaľovacie zariadenia a BAT, používanie BAT technológií v priemysle.</p>	<p>pozitívny vplyv na všetky zložky životného prostredia,</p> <p>vypracované podrobné postupy prípadu BAT,</p> <p>znižovanie spotreby prvotných surovín,</p> <p>znižovanie odpadu z výroby</p>	<p>nové inovatívne technológie, najmä v oblasti využívania OZE a úspor energie, sú často inštalované bez akýchkoľvek skúseností v danej oblasti, a pri inštalácii nie sú v mnohých prípadoch zohľadňované špecifické vlastnosti týchto technológií</p>	<p>zavádzanie inovatívnych riešení na základe princípu Hodnota za peniaze.</p> <p>venovať pozornosť environmentálnym a sociálnym vplyvom výroby primárnych surovín vrátane obnoviteľných materiálov,</p> <p>priemysel musí prijať konkrétne záväzky v oblasti udržateľného využívania zdrojov a spolupráce naprieč hodnotovými reťazcami,</p> <p>pri povoleniach aplikovať požiadavky BREF</p>	<p>áno</p>	<p>Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky</p> <p>Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030</p> <p>Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.)s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK</p>
c)	<p>politiky v sektore dopravy zamerané na infraštruktúru ako aj mákké opatrenia umožňujúce vyššiu efektívnosť</p>	<p>SPRDI SR 2020 – systémové opatrenia, organizačné opatrenia, prevádzkové opatrenia, infraštruktúrne opatrenia, opatrenia súvisiace s bezpečnosťou, opatrenia súvisiace s dopadmi na životné prostredie a obyvateľstvo,</p> <p>Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – fáza II – infraštruktúrne opatrenia – systematicky znižovať negatívne socioekonomické a environmentálne vplyvy dopravy.</p>	<p>podpora využívania alternatívnych palív,</p> <p>protihlukové opatrenia,</p> <p>efektívne projektovanie, budovanie obchvatov a obcí,</p> <p>pozitívne vplyvy v prípade železničnej a verejnej osobnej dopravy</p>	<p>opatrenia sú v dotyku s citlivým nestabilným územím, územiami NATURA 2000, chránenými vodohospodárskymi oblasťami a vodárskymi zdrojmi,</p> <p>negatívne vplyvy na ŽP najmä v prípade cestných opatrení</p>		<p>áno</p>	<p>Stanovisko (č. 2972/2014-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu SPRDI SR 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020</p> <p>Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p>
10)	<p>elektrifikácia dopravy po roku 2020- zvýšenie podielu elektromobilov a vozidiel s palivovými článkami, ktoré budú nahrádzať vozidlá s vnútorným spaľovacím motorom</p>	<p>Energetická politika SR – opatrenia v oblasti dopravy – podpora používania ekologických pohonných hmôt, biopalív, CNG, LPG, elektromobily, ako aj nemotorovej dopravy,</p> <p>NECP – programové obdobie na roky 2021 – 2027 sa pri využívaní OZE zameria najmä na .... elektrifikáciu verejnej osobnej dopravy (elektrifikácia železničných tratí, výstavba nových električkových a trolejbusových tratí namiesto autobusovej dopravy),</p> <p>IROP – prioritná os 1 – bezpečná a ekologická doprava v regiónoch,</p> <p>Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 – Priorita 15 – OP 48 rekonštrukcia, modernizácia alebo predĺženie existujúcich električkových tratí, výstavba chýbajúcich prepojovacích traťových úsekov a výstavbe chýbajúcich obrátisk v jestvujúcej električkovej sieti,</p> <p>Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 – Prioritná os – verejná osobná doprava, Investičná priorita – Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkouhlíkových dopravných systémov .... - Aktivity v oblasti mestskej dráhovej dopravy (električková a trolejbusová doprava) vychádzajú z nedostatkov identifikovaných v Stratégii VOD.</p>	<p>ekologickejšia prevádzka,</p> <p>zniženie negatívnych vplyvov na životné prostredie (Zníženie hlukovej záťaže a emisií CO2, NO2 a PM10</p>	<p>vyššie investičné náklady,</p> <p>závislosť na elektrickej energii</p>		<p>áno</p> <p>Riadiaci orgán pre IROP vykonal v rámci revízie zmeny, ktoré boli, v čase spracovania Správy o hodnotení NUS SR, vo verzii 6.0 predložené Oznámením o zmene</p>	<p>Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p> <p>Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020</p> <p>Stanovisko (č. 2972/2014-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu SPRDI SR 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020</p>

11)	zachytávanie a skladovanie uhlíka	Smernica EP a Rady 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého Zákon č. 258/2011 Z.z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Plán postupu v energetike do roku 2050 – transformácia energetického systému, Envirostratégia 2030 – predchádzať a zmierňovať dopady zmeny klímy pomocou ochrany ekosystémov a ich služieb.	uskladnený plyn sa môže stať nízkouhlíkovou technológiou, dôležitá možnosť eliminácie emisií uhlíka v rôznych odvetviach ťažkého priemyslu a v kombinácii s biomasou	technológie CCS si vyžadujú o 15 – 25 % viac energie v závislosti na konkrétnom type použitej technológie, z čoho vyplýva, že elektrárne s CCS potrebujú viac paliva než konvenčné elektrárne, možné zvýšenie priamych aj nepriamych emisií	možnosť obchodovania so zachyťovaným a uskladneným uhlíkom, hľadať nové priestory, spĺňať podmienky smernice 2009/31/ES	áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030
Dekarbonizácie fugitívnych emisií CH4 a CO2 z ťažby uhlia a potažobných aktivít							
Dodatočné opatrenia (WAM) scenár							
1)	rychlejší pokles ťažby uhlia v baniach Čáry a Nováky po roku 2020	NAPCP SK – opatrenie nadväzujúce na plán postupného útlmu ťažby uhlia, Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra – Akčný plán – celý dokument	zníženie znečistenia pôdy, zníženie znečistenia povrchových a podzemných vôd, zníženie znečistenia ovzdušia, zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva	nárast nezamestnanosti, negatívna migrácia obyvateľstva, pozostatok hnedých parkov	transformácia regiónu, rekultivácia oblastí po zatvorení baní, revitalizácia pôdy, podpora podnikania v regióne, revitalizácia existujúcich hnedých parkov, rozvíjať cestovný ruch.	áno	Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK
Dekarbonizácie fugitívnych emisií skleníkových plynov z ťažby, prepravy a distribúcie zemného plynu a ropy v SR na obdobie 2017 – 2040							
Dodatočné opatrenia (WAM) scenár							
1)	uvažuje s výrazným poklesom prepravy zemného plynu na veľkú vzdialenosť (tranzit) po roku 2020 (v dôsledku presmerovania dodávok zemného plynu cez plynovod North Stream)	nenachádza sa v žiadnom kľúčovom dokumente SR – navyše v rámci medzirezortného pripomienkového konania sa EUSTREAM, a.s. vyjadrili, že „Prognózy prevádzkovateľa prepravnej siete predpokladajú, že aj po uvedení plynovodu Nord Stream do prevádzky budú prepravované objemy plynu cez územie SR aj v rámci scenára WAM bez výrazných zmien. Prípadné výpadky prepravy v smere východ – západ by mali byť nahradené zvýšenou prepravou v smeroch západ – juh a západ-východ.“					
Implementácie súboru ďalších dodatočných opatrení (NEUTRAL) v sektore energetiky a energetickej efektívnosti							
Opatrenia							
1)	zriadenie Rady vlády pre Európsku zelenú dohodu a nízkouhlíkovú transformáciu, ktorá bude slúžiť ako medzirezortný koordinačný orgán na najvyššej úrovni s cieľom zefektívniť nízkouhlíkovú transformáciu Slovenska smerom ku klimatickej neutralite v roku 2050.	nie je súčasťou žiadneho platného dokumentu					
2)	prijatá zákon o zmene klímy, ktorý by riešil mitigáciu a adaptáciu na zmenu klímy	nie je súčasťou žiadneho platného dokumentu					
3)	vytvoriť podmienky a odstrániť bariéry pre optimálne využívanie zdrojov energie bez emisií skleníkových plynov a podporovať tie zdroje a projekty, ktoré dokážu nahrádzať fosilné palivá tak, aby bola zabezpečená spoľahlivosť výroby a dodávky elektriny resp. tepla pri dodržaní nákladovej a environmentálnej efektívnosti a pri rešpektovaní zachovania, alebo zlepšenia stavu biodiverzity	Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR – opatrenia, finančné opatrenia, podpory OZE, Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov – riziká, bariéry, opatrenia, NECP – optimálne využívanie OZE je pre nízkouhlíkovú ekonomiku kľúčové, vytvorenie podmienok pre OZE.	eliminovanie rizík podporí využívanie OZE	nákladovosť	informačné kampane, podpora koncepcií v jednotlivých krajoch, vzdelávanie – zdôrazňovať problematiku zmeny klímy, využívanie štrukturálnych fondov	áno	Stanovisko (č.7152/2006-3.5/tč) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
4)	znižovať legislatívne, technické, administratívne a finančné bariéry pre realizáciu týchto zdrojov s dôrazom na sektor samospotrebiteľov	Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov – riziká, bariéry, opatrenia, Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR – opatrenia, finančné opatrenia, legislatívne bariéry, technologické bariéry	eliminovanie rizík podporí využívanie OZE	nákladovosť	informačné kampane	áno	Stanovisko (č.7152/2006-3.5/tč) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR
5)	vypracovať kritériá udržateľného využívania všetkých obnoviteľných zdrojov energie, ktoré budú právne záväzné	Envirostratégia 2030 - Pre jednotlivé obnoviteľné zdroje budú vypracované pravidlá a kritériá ich udržateľného využívania.	zjednotenie postupov	nákladovosť		áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030
6)	zosúladiť budovanie tepelných zariadení s lokálnymi koncepciami rozvoja v oblasti tepelnej energetiky	Podrobnosti metodického usmernenia, ktorým sa určuje postup pre tvorbu koncepcie rozvoja obcí v oblasti tepelnej energetiky, Porovnanie centralizovaného a decentralizovaného zásobovania teplom z hľadiska energetickej, ekonomickej efektívnosti a dopadov na životné prostredie v lokalite zásobovania teplom	jednotný prístup ku spracovaniu koncepcie, vyššie využívanie OZE, nastavenie spoločného rámca				
7)	vylúčiť diskrimináciu zdrojov, aby aj pre zariadenia na spaľovanie palív s celkovým menovitým tepelným príkonom menším ako 20MW bola zohľadnená cena uhlíka podobne ako je to pre väčšie zariadenia zaradené v ETS	Envirostratégia 2030 - ustanoví sa regulácia trhu s kotlami do 0,3 MW s tým, že na trhu budú len kotly dosahujúce ustanovené emisné kritériá, v súčasnosti existuje dokument – Špecifické požiadavky na spaľovacie zariadenia, ako príloha právneho predpisu – kde emisné limity pre malé spaľovacie zariadenia sú stanovené len vo forme požiadaviek na kvalitu palív a tmavosť dymu.	zníženie emisií	efektívnosť verzus náklady, cenová dostupnosť.			

8)	zohľadňovať princíp, že opatrenia na plnenie cieľov znižovania emisií skleníkových plynov by mali zároveň umožňovať dosahovať ciele v zlepšovaní stavu kvality ovzdušia, nie viesť k zhoršeniu kvality ovzdušia (napríklad nadmerná podpora priameho spaľovania biomasy vedie k zvýšeniu emisií PM a k zhoršeniu kvality ovzdušia	nepriamo súčasť Envirostratégie 2030 - Podpora z verejných zdrojov a ďalšia legislatívna podpora OZE bude akceptovateľná iba u zdrojov, ktoré preukázateľne nebudú zhoršovať kvalitu životného prostredia. Pre jednotlivé obnoviteľné zdroje budú vypracované pravidlá a kritériá ich udržateľného využívania.	eliminovanie rizík negatívneho vplyvu využívania OZE zniženie emisií	problém pri dosahovaní cieľov podielu pre OZE			
9)	zvyšovať energetickú efektívnosť v sektore budov prednostne výmenou starých neefektívnych a neekologických vykurovacích zariadení na tuhé palivo za moderné zariadenia (vrátane OZE) v kombinácii so zateplením	Envirostratégia 2030 – zvyšovať energetickú efektívnosť – základom bude podpora významnej a hlbkovej obnovy budov, podporovať efektívnejšie spaľovacie zariadenia a systémy vykurovania, Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR – využívanie slnečnej energie na premenu tepla, Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov – opatrenia nárast podielu OZE v stavebnom sektore, Energetická politika SR – strategický cieľ a priority – budovy – všetky verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky ostatné budovy postavené od roku 2021 by mali spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou potrebou energie, Operačný program kvality životného prostredia – investičná priorita 3 prioritnej osi 4: 4.3 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania, 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov, v oblasti náhrady zastaraných spaľovacích zariadení vo verejných budovách budú prioritizované projekty týkajúce sa verejných budov, kde už boli zrealizované opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti (napr. zateplenie), IROP 2014 – 2020 – špecifický cieľ 4.1 – Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov - zlepšovanie tepelno-technických vlastností stavebných konštrukcií bytových domov (zateplenie obvodových stien a strechy, výmena okien), NECP – plán opatrení – budovy (súkromného sektora), verejný sektor – obnova verejných budov.	zniženie energetickej náročnosti budov, zvyšovanie podielu OZE, kľúčový sektor z hľadiska potenciálu pre dosahovanie úspor energie, zlepšenie tepelno-technických vlastností v rodinných domoch, bytových domoch, nebytových budovách, verejných budov	finančná náročnosť		áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030 Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č. 7152/2006-3.5/tč) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR Stanovisko (č. 3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
10)	diferencované registračné poplatky zahrnuté v cenách nových kotlov s cieľom podpory environmentálne šetrnejších spaľovacích zariadení	Národný program znižovania emisií SR - Zaverenie diferencovaných registračných poplatkov v cenách nových kotlov s cieľom podpory environmentálne šetrnejších zariadení	zniženie spotreby energie - zvýšenie efektívnosti spotrebičov, riadenie dopytu zniženie emisií	neochota meniť návyky finančná náročnosť			
11)	osvetová kampaň a vzdelávanie o správnej praxi pri spaľovaní uhlia a biomasy	Národný program znižovania emisií SR - Osvetová kampaň a vzdelávanie o správnej praxi pri spaľovaní uhlia a biomasy	dozrievanie jednoduchých opatrení				
12)	pokračovanie (resp. rozšírenie) v podpornej dotačnej schéme pre efektívny prechod k používaniu nízkoemisných tepelno-energetických zariadení	NECP - Dekarbonizácia hospodárstva SR bude spojená i s dodatočnými nákladmi, a preto si jej implementácia bude vyžadovať citlivé a postupné nahradenie zdrojov s vysokými emisiami nízkoemisnými zdrojmi, ktoré budú dostupné a nákladovo nenáročné. Pre rozvoj zariadení v domácnostiach sa navrhuje pokračovať v podpore prostredníctvom dotácií na kúpu a inštaláciu zariadení využívajúcich OZE. Doterajšie pozitívne skúsenosti vychádzajú z aktuálne nastaveného dotačného programu Zelená domácnostiam II, iné dotácie v pôsobnosti rezortov MH a MŽP, IROP 2014 – 2020 , OPKŽP - dotačná schéma na výmenu zastaraných spaľovacích zariadení.	zniženie spotreby fosilných palív v domácnostiach, zniženie emisií tuhých znečisťujúcich látok z lokálnych kúrenísk, zmena palivovej základne na ekologickejšiu				Stanovisko (č. 3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
13)	nastavenie podmienok pre CZT, vrátane pravidiel pre zákaz odpájania sa a pravidiel na odpájanie sa od CZT, čo v zmysle Smernice o energetickej efektívnosti a Smernice o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov znamená možnosť odpojiť sa od CZT len v prípade neúčinných CZT a len v prípade, že nový systém bude nákladovo a environmentálne efektívny a nezvyší emisie znečisťujúcich látok a skleníkových plynov v danej lokalite. V zmysle Smernice o obnoviteľných zdrojoch energie je v prípade odpojenia nutné uhradiť CZT všetky náklady, ktoré vzniknú pôvodnému prevádzkovateľovi v súvislosti s odpojením od CZT	NECP – prehľad opatrení pre vykurovanie a chladenie – právo na odpojenie, Energetická politika SR – opatrenia na dosiahnutie cieľov elektro energetiky - zabezpečovať bezpečnú a spoľahlivú integráciu decentralizovanej výroby elektriny z OZE do sústavy.	zabezpečenie možného zlepšenia kvality ovzdušia podpora OZE,	predimenzovanie spaľovacích zariadení, nutná kontrola príspevku nového zdroja	vykonať analýzu ekonomických, environmentálnych a sociálnych dopadov decentralizácie zásobovania teplom a návrh účinných opatrení na odstránenie nesystémových postupov, dôsledne posudzovať výstavbu nových zdrojov na premenu energie vzhľadom na možné negatívne dopady na zníženie efektívnosti existujúcich zariadení na výrobu a rozvod tepla vrátane systémov CZT, ako aj negatívne dopady na životné prostredie v danej lokalite a takéto negatívne vplyvy eliminovať	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č. 3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
14)	využívať existujúcu plynárenskú infraštruktúru pre obnoviteľné energetické zdroje, kvôli vysoko rozvinutej prepravnej a distribučnej sieti, vrátane podzemných zásobníkov, ktorá je predpokladom pre ďalšiu dekarbonizáciu hospodárstva	NECP – využívanie existujúcej plynárenskej infraštruktúry, z dôvodu vysoko rozvinutej prepravnej a distribučnej siete dáva predpoklady pre ďalšiu dekarbonizáciu hospodárstva.	zásobníky plynu môžu pomôcť dekarbonizovať energetický sektor, možné stabilizátory rozvodnej siete, v dlhodobej perspektíve platforma na uskladnenie zeleného vodíka alebo biometánu.	kontrola bezpečnosti, skeptický prístup EK, otáznikom zostáva objem OZE, v ktorom môžu byť produkované	digitalizácia infraštruktúry	áno	Stanovisko (č. 3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
15)	podporovať prepájanie sektorov elektroenergetiky a plynárenstva prostredníctvom tzv. technológií Power-to-X a umožnenie zvýšenia úrovne prímiešavania vodíka do zemného plynu	nepriamo NECP - Prechod na biomasu zo zemného plynu v rodinných domoch je problematický z hľadiska kvality ovzdušia - jedným z riešení je aj implementácia biometánu a vodíka do existujúcej plynárenskej infraštruktúry, t.j. využívanie zemného plynu a v dlhodobom horizonte dekarbonizovaných plynov a vodíka.	dosiahnutie medzinárodných záväzkov - zníženie emisií umožnenie skladovania energie z OZE - zvýšenie rozvoja využitia OZE využitie v doprave	finančná náročnosť			

16)	nastavenie dlhodobej podpory zvyšovania podielu dekarbonizovaných plynov (bioplyn, biometán, vodík, syntetický metán)	čiasť Energetická politika SR – opatrenia na zabezpečovanie environmentálnej udržateľnosti- využívanie zemného plynu a v dlhodobom horizonte dekarbonizovaných plynov a vodíka	zlepšenie kvality ovzdušia			áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky	
17)	podpora technológií s negatívnymi emisiami (negative emission technology definovaných v IPCC)	Zákon č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia	zníženie emisií CO2	geologický prieskum na vytipovanie vhodného úložiska bezpečnosť uloženia (nesmie existovať výrazne riziko úniku a výrazné riziko pre verejné zdravie a životné prostredie)				
18)	objektívne nastavenie finančných podporných mechanizmov z EÚ a SR tak, aby sa prostredníctvom nich dalo financovať čo najviac dekarbonizačných opatrení, zohľadňujúc rôznorodosť subjektov pôsobiacich v sektore energetiky vrátane zníženia administratívnej záťaže pri podávaní projektov	NECP – zabezpečiť finančné mechanizmy ako využiť výnosy SR z dražieb kvót v rámci ETS na podporu energetického sektora so zameraním na prioritné oblasti v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE bude potrebné zaviesť niektoré nové mechanizmy finančnej podpory, atď. Prehľad najvýznamnejších politických a finančných mechanizmov, Envirostratégia 2030 – finančné mechanizmy jednotlivých oblastí, Energetická politika SR – finančné mechanizmy v jednotlivých oblastiach.	možnosti financovať opatrenia, ktoré majú ekonomickú návratnosť viac ako 2 roky.	zložitosť procesov čerpania finančných prostriedkov, administratívna záťaž	zjednodušiť procesy, znížiť administratívnu záťaž	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030	
19)	podporovať legislatívne a finančne z prostriedkov EÚ a SR budovanie lokálnych zdrojov na výrobu elektriny umožnením dodávok elektriny do distribučnej sústavy s cieľom zníženia strát pri prenose, distribúcii a transformácii elektriny. Týmto sa zníži tvorba emisií skleníkových plynov a náklady na budovanie prenosových kapacít, pretože je predpoklad, že sa elektrina spotrebuje u najbližšieho odberateľa	NECP - podpora zariadení malých výkonov na výrobu elektriny a tepla v rodinných a bytových domoch Udržateľný prístup predstavuje podpora inštalácie zariadení malých výkonov na výrobu elektriny, pri ktorom prijímatelia pomocí sú motivovaní spotrebovať u seba čo najväčšie množstvo elektriny a minimalizovať dodávky do sústavy. Týmto prístupom sa rieši ich energetická sebestačnosť a znižuje sa vplyv premenlivých OZE na elektrizačnú sústavu. V rámci podpory malých zdrojov bude pokračovať podpora inštalácie zariadení na výrobu tepla s využitím OZE. Zníženie lokálnych emisií sa dosiahne nielen podporou osvedčených technológií, ale je vhodné podporiť aj nové technológie palivových článkov so zníženou uhlíkovou stopou v prípade využívania zemného plynu alebo s nulovou uhlíkovou stopou v prípade využívania biometánu alebo čistého vodíka.	zníženie lokálnych emisií, zvýšenie energetickej bezpečnosti, zníženie strát pri prenose energie - zníženie spotreby energie- zníženie nákladov	finančná náročnosť,				
20)	transformácia elektrární na tuhé fosílné palivá – ukončenie výroby elektriny v Novákoch vo VHZ do konca roka 2023 a transformácia palivovej základne v elektrárni Vojany. Elektráreň Nováky zostane po jej transformácii z tuhých fosílnych palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoučinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehové hospodárstvo v danom regióne	NAPCP SK – ukončenie ťažby uhlia v Hornonitrianskych baniach a ukončenie výroby elektriny v ENO – 2023, NECP – Ukončenie teplární po roku 2025 – postupné vyradovanie teplární na tuhé fosílné palivá od roku 2025, vyradovanie elektrární na fosílné palivá – predčasné vyradenie elektrární na tuhé fosílné palivá z prevádzky. Predpokladá sa, že Vojany a Nováky budú vyradené z prevádzky po roku 2023, Envirostratégia 2030 – kapitola 9 Čisté ovzdušie – 9.3 Podporovať efektívnejšie spaľovacie zariadenia a systémy vykurovania, 9.4 - Postupne utlmiť výrobu elektriny z uhlia.	prechod od uhoľnej k zelenej ekonomike	partnerský princíp nefunguje tak, ako by mal (Európa bez uhlia – na rozhodovaniach sa podieľajú sociálni, ekonomickí partneri, samospráva, vládne a mimovládne organizácie	modernizácia vykurovaných rozvodov, náhrada zdroja vykurovania, nový manažment odpadu v prípade, že sa ako zdroj využije komunálny odpad, rekvalifikácia zamestnancov.	áno	Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.)s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030	
21)	zachovať v čo najväčšej miere výrobu elektriny z existujúcich vodných elektrární a podporiť investície do ich modernizácie a obnovy vrátane prečerpávacích vodných elektrární, ktoré poskytujú flexibilitu a možnosť uskladňovania elektriny	Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov – PVE – zariadenia na skladovanie, Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR, Energetická politika SR – pripravované významné projekty.	preventívne opatrenie pred povodňami, vysoký výkon, nízke prevádzkové náklady, dlhá životnosť, vysoká účinnosť.	zasahovanie do prírody, zmena rázu krajiny, možná zmena flóry a fauny, závislosť od klimatických podmienok, vysoké investičné náklady.		áno	Stanovisko (č.7152/2006-3.5/tč) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky	
22)	podporovať dekarbonizáciu energetiky a to náhradou uhlia za nízkoemisné zdroje, resp. zdroje na alternatívne palivá (napr. tuhé druhotné palivá s obsahom biozlôžiek alebo OZE)	Energetická politika SR – náhrady za uhlie, NECP - Istý priestor na dekarbonizáciu energetiky je už iba v náhrade uhlia nízko-emisným zdrojmi, Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami - návrh opatrení – napr. podpora infraštruktúry alternatívnych palív, podpora alternatívnych palív vo vodnej doprave, v doprave.	zníženie emisií hluku, zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva, zvýšenie počtu pracovných miest, zvýšenie sebestačnosti a zníženie energetickej závislosti	riziká obmedzenia dodávok	zvýšene investícií do inovatívnych technológií	áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky	
23)	v čo najväčšej miere využívať prostriedky z Modernizačného fondu na modernizáciu energetiky a priemyslu, hlavne na znížovanie spotreby fosílnych palív z energetiky a priemyslu v čo najväčšej možnej miere	Zákon č.414/2012 Z.z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov – spravovanie modernizačného fondu – transponovaná európska legislatíva	očakáva sa minimalizácia uhlia v slovenskej energetike a priemysle, financovaný výnosmi z aukcií, môže byť navýšený o domáce výnosy, financovanie zelených projektov, povzbudí trh s emisnými povoleniami, snaha dosiahnuť ciele 2030, znížovanie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, modernizácia jestvujúcich prevádzok	vyhláška MŽP SR v príprave	legislatívne doriešenie			
24)	inovatívne financovanie sa predpokladá pri zvyšovaní energetickej účinnosti využívania odpadov, odpadových plynov a odpadového tepla v priemysle a energetike							

25)	prehodnotiť systém spotrebnej dane z energetických produktov v súlade s politikou EÚ tak, aby boli produkty zdaňované na základe negatívneho dopadu na životné prostredie a súčasne však umožniť, aby sa v plnej miere aplikovali možnosti smernice 2003/96 ES, t.j. aplikácia zvýhodnenej sadzby dane na energetické produkty používané na priemyselné účely, najmä na elektrinu	Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – daňové stimuly	zvýhodnenie alternatívnych palív, zníženie emisií skleníkových plynov		urýchliť proces prípravy legislatívy		
26)	podporovať výskum a aplikáciu inovatívnych technológií na zachytávanie a využívanie skleníkových plynov (tzv. CCU - Carbon Capture and Utilisation, syntetické palivá) ale aj samotné uskladňovanie skleníkových plynov (tzv. CCS- Carbon Capture and Storage).						
OPATRENIA NA ZVYŠOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOTI							
27)	pri všetkých opatreniach energetickej efektívnosti dôsledne aplikovať princípy zeleného obstarávania	NECP - podpora zeleného verejného obstarávania Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v SR na roky 2016 -2020 (schválený UV SR č. 590/2016) - dosiahnutie 50% podielu zrealizovaných zelených zákaziek orgánmi štátnej správy z celkového objemu nimi uzatvorených zmlúv pre vybrané prioritné skupiny produktov, Envirostratégia 2030 zabezpečiť zeleným verejným - aspoň 70% z celkovej hodnoty verejného obstarávania Opatrenie 5 Programu predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, kde ministerstvá a im podriadené organizácie, ako aj ústredné orgány štátnej správy budú dôsledne uplatňovať princípy zeleného verejného obstarávania v súlade s aktuálnym Národným akčným plánom pre zelené verejné obstarávanie v SR. Postupne bude zavedené povinné zelené verejné obstarávanie pre samosprávne kraje a mestá. Postupné smerovanie k povinnému elektronickému zelenému obstarávaniu. Stimulovať zelené inovácie je potrebné zvýšením podielu zeleného obstarávania.	Ochrana neobnoviteľných zdrojov Ochrana lesných ekosystémov Zníženie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok v ovzduší Zníženie odpadu Zníženie znečisťovania vody Zníženie spotreby energie Udržateľné poľnohospodárstvo Zlepšovanie kvality života; Ekonomické benefity: Zníženie celkových nákladov verejného obstarávateľa Podpora inovácií na trhu (eko-inovácie) Podpora konkurencieschopnosti produktov	nesprávne uplatnenie environmentálnych aspektov vo verejnom obstarávaní vo všetkých štádiách verejného obstarávania, nestanovené environmentálne charakteristiky predmetu zakázky, neprelomenie dobrovoľného prístupu, nedostatočné vedomosti verejných obstarávateľov - zavedenie systému vzdelávania, školení o environmentálnych aspektoch VO			
28)	zvýšiť dosahovanú úsporu energie pri obnove budov z 30 % na 60 %, pretože obnova budov je najhospodárnejšie a najefektívnejšie opatrenie aj podľa Nízkouhlíkovej štúdie pre Slovensko pripravenej v spolupráci so SB	Odporúčanie Komisie (EÚ) 2019/786 týkajúce sa obnovy budov – úspory energie – ide o cieľ a nie opatrenie, Stratégia obnovy fondu bytových a nebytových budov v SR – potenciál úspor – ide o cieľ a nie opatrenie.	zlepšenie tepelnotechnických vlastností budov, zvýšenie účinnosti vykurovania, kratšia doba návratnosti, zníženie chorobnosti, zníženie spotreby energie a následne emisií skleníkových plynov, väčší podiel zníženia emisií CO ₂ na byt	zvýšená investičná náročnosť, 60% úspora je „len“ spodná hranica hĺbkovej obnovy budov	nastaviť všetky podporné programy na dosahovanie 60% zníženia potreby energie, nutné finančné opatrenia		
29)	zvýšiť tempo obnovy verejných budov a rodinných domov	Smernica EP a Rady 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti – článok 5 – obnova 3 % z celkovej podlahovej plochy – ide o cieľ a nie opatrenie	zlepšenie vzhľadu budov, odstránenie havarijných stavov, zníženie energetickej náročnosti, úspora nákladov za energie, údržbu a opravy, odstránenie hygienických nedostatkov, zvýšenie tepelného a akustického komfortu, predĺženie životnosti, ekologický prínos – emisie skleníkových plynov, efektívnejšia prevádzka				

30)	<p>pri obnove verejných budov podporovať najmä hĺbkovú obnovu budovy, v súlade s princípmi zeleného verejného obstarávania</p>	<p>Slovenskej republiky – postupy a opatrenia na podporu nákladovo efektívnej hĺbkovej obnovy budov,</p> <p>Národný plán na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie – celý dokument,</p> <p>Národný investičný plán SR na roky 2018 – 2030 – Výroba energie – budovy s minimálnou potrebou energie na vykurovanie aj chladenie, Spotreba energie – nové aj rekonštruované budovy budú mať takmer nulovú spotrebu energie na vykurovanie a chladenie. Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu – podpora energetiky úsporných budov,</p> <p>Energetická politika SR – strategický cieľ a priority – budovy – všetky verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky ostatné budovy postavené od roku 2021 by mali spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou potrebou energie,</p> <p>Operačný program kvality životného prostredia – Investičná priorita 3 prioritnej osi 4: 4.3 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania, 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov, v oblasti náhrady zastaraných spaľovacích zariadení vo verejných budovách budú prioritizované projekty týkajúce sa verejných budov, kde už boli zrealizované opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti (napr. zatepľovanie),</p> <p>IROP 2014 – 2020 – špecifický cieľ 4.1 – Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov - zlepšovanie tepelno-technických vlastností stavebných konštrukcií bytových domov (zateplenie obvodových stien a strechy, výmena okien),</p>	<p>efektívne využite obnoviteľných zdrojov energie,</p> <p>zlepšenie energetickej hospodárnosti budov,</p> <p>zníženie emisií skleníkových plynov</p>	<p>zložitosť verejného obstarávania,</p> <p>hlavné kritérium najnižšia cena spôsobí, že sa neprijme najlepšia kvalita</p>		<p>áno</p>	<p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p> <p>Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky</p> <p>Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020</p>
31)	<p>nastavenie finančných podporných mechanizmov z EÚ a SR tak, aby sa ich prostredníctvom mohla financovať hĺbková obnova verejných budov a vytvorili sa potrebné možnosti aj pre financovanie obnov budov v Bratislavskom kraji v súlade s princípmi zeleného verejného obstarávania</p>	<p>Stratégia obnovy fondu bytových a nebytových budov v Slovenskej republike – plánované aktivity pre jednotlivé opatrenia – zvyšovanie energetickej efektívnosti v budovách verejného sektora, vypracovanie energetických auditov</p>	<p>zníženie emisií skleníkových plynov v budovách v „neoprávnenom území“</p>				
32)	<p>vytvoriť viacdrojové financovanie rozvoja regiónov, tzv. regionálne fondy rozvoja, ktoré by umožňovali financovanie dekarbonizačných opatrení v relevantných regiónoch (formy financovania od grantových až po revolvingové, a to nielen zdrojov EÚ a príslušného spolufinancovania, ale všetkých zdrojov tak verejných, ako aj neverejných)</p>						
33)	<p>podporovať budovanie regionálnych centier udržateľnej energetiky a krajských energetických centier, ktoré by poskytovali podporné a poradenské služby na úrovni regiónov a krajov s cieľom zvyšovania energetickej efektívnosti a zvyšovania podielu OZE</p>	<p>NECP - Opatrenie Krajské energetické centrum - jedno z najdôležitejších opatrení na plnenie cieľov energetickej efektívnosti. Hlavným cieľom opatrenia je podpora zvyšovania energetickej efektívnosti a rozvoja OZE v regiónoch, okresoch, samosprávach a vyšších územných celkoch. Činnosti spojené s plnením tohto cieľa budú realizované prostredníctvom regionálnych energetických manažérov. Regionálne centrá udržateľnej energetiky - komplementárne opatrenie k predchádzajúcemu, lebo pokrýva úroveň miestnej územnej samosprávy a je zamerané na podporu plánovacích a implementačných kapacít samospráv pre rozvoj udržateľnej energetiky v rámci okresov, resp. strategicko-plánovacích regiónov</p>	<p>zvyšovanie energetickej efektívnosti, optimalizácia energetickej potreby a spotreby na danom území, zvyšovanie jeho energetickej sebestačnosti na báze OZE pri dôslednom rešpektovaní kritérií environmentálnej udržateľnosti, zvyšovanie miestnej kontroly nad rozvojom regionálnej energetiky, príspevok k plneniu záväzkov SR voči klimatickej, ergetickej a environmentálnej politike EÚ a zároveň k stabilizácii miestnej ekonomiky.</p>	<p>novovytvorené štruktúry - proces ich implementácie do praxe</p>			
34)	<p>podporovať zvyšovanie odbornosti projektantov a stavebných firiem so zameraním na hĺbkovú obnovu budov</p>	<p>Aktualizácia stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov v Slovenskej republike – úlohy pre stavebníctvo, podnikateľskú sféru, zamestnanosť a zvyšovanie kvalifikácie vyplývajúce zo stratégie</p>	<p>rozvoj zručností a znalostí pracovníkov stavebných firiem,</p> <p>cieľom je rozšíriť vedomosti o druhoch, vlastnostiach a použití stavebných materiálov potrebných na znižovanie energetickej náročnosti budov, technologické postupy a princípy,</p> <p>poznať inovované technologické postupy a nové materiály,</p> <p>vedieť používať inteligentné energetické riešenia, meracie metódy, technológie, vlastnosti a štruktúru materiálov vrátane technických predpisov.</p>	<p>verejných obstarávaní a výberové konania zohľadňujú najmä najnižšiu cenu,</p> <p>nedostatočná informovanosť o nových požiadavkách a opatreniach,</p> <p>nevyhovujúci systém vzdelávania a nadobúdania zručností pre zelené profesie,</p> <p>absentujúce celoživotné vzdelávanie vybraných profesií (napr. projektantov).</p>			
35)	<p>podporiť zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov takými opatreniami realizovanými v sektore vykurovania a chladenia, ktorých cieľom je dekarbonizácia dodávok tepla do budov zo systémov diaľkového vykurovania a chladenia. Podporovať iba účinné systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných a energetických procesov na ekonomicky nákladovom využívaní OZE, napr. aj lokálne dostupnej biomasy/biomatánu a odpadov.</p>	<p>NECP - V systémoch CZT bude využitý najmä energetický potenciál geotermálnej a slnečnej energie, biomasy a biometánu ,</p> <p>Operačný program Kvalita životného prostredia – podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov,</p> <p>Envirostratégia 2030 – podporovať efektívnejšie spaľovacie zariadenia systémov vykurovania, modernizovať systémy diaľkového vykurovania.</p>	<p>ideálna základňa pre budovanie inteligentného energetického systému,</p> <p>priaznivejšia kvalita ovzdušia,</p> <p>ekologické teplo,</p> <p>smart riešenia,</p> <p>nástroj dekarbonizácie energetiky,</p> <p>využitie odpadu</p>			<p>áno</p>	<p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p> <p>Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030</p>

36)	modernizovať existujúce systémy CZT v oblasti tepelnej energetiky	Operačný program Kvalita životného prostredia – zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov, rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte vo využiteľnom teple (modernizácia rozvodov tepla), NECP – prehľad najvýznamnejších politických opatrení – výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla, výstavba a modernizácia rozvodov diaľkového vykurovania.	možnosti smart riešení, absolútna bezpečnosť a bezporuchová dodávka, nulové emisie v blízkosti konečných spotrebiteľov	emisie vypúšťané do ovzdušia, v prípade zle nastaveného spaľovania a fosilných palív	stabilný tepelný komfort pri optimálnych nákladoch, optimalizácia energetickej účinnosti, spravovanie emisií vypúšťaných do ovzdušia	áno	
37)	zavádzať nákladovo efektívnym spôsobom nové systémy diaľkových vykurovaní v dolinách a kotlinách so zvyšovaním nasadzovania OZE v systémoch	NECP - podporu plnenia cieľov v OZE a zvyšovania podielu OZE v systémoch diaľkového vykurovania a chladenia, posúdenie potreby vybudovať infraštruktúru na diaľkové vykurovanie a chladenie, Operačný program kvality životného prostredia – podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov, Envirostratégia 2030 – podporovať efektívnejšie spaľovacie zariadenia systémy vykurovania, modernizovať systémy diaľkového vykurovania.	úspory energie, pri využití plynu a biomasy môže dochádzať k zníženiu celkových emisií, maximálne využitie celkovej vyrobenej energie, komfortný a ľahko regulovateľný zdroj, výhodné ak výroba tepla nadväzuje na výrobu elektrickej energie, možnosť využitia odpadového tepla			áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030
38)	rozšírenie monitorovacieho systému energetickej efektívnosti prevádzkovaného Slovenskou inovačnou energetickou agentúrou s cieľom vytvorenia jednotného databázového centra, ktoré by pokrylo súkromný aj verejný sektor obnovy budov, vrátane celkového prehľadu verejných budov v SR.	Zámerný národný projekt – rozšírenie monitorovania energetickej efektívnosti.	pomoc pri vyhodnocovaní plánov energetickej efektívnosti, vyhodnocovaní ekonomických a environmentálnych dopadov				
39)	využívať inovatívne finančné mechanizmy (zelené dlhopisy a zelené bondy, audity energetickej úspor, garantované energetické služby, aukčný systém na nákup energie, zvýhodnené pôžičky prostredníctvom revolvingových fondov, finančný mechanizmus typu bonus-malus, hypotéky so zvýhodnenou sadzbou pre energeticky úsporné budovy)	Zelené financovanie pre zelenšie Slovensko, Energetická politika SR – zapojiť všetky dostupné finančné mechanizmy (energeticky garantované služby, dobrovoľné energetické audity,	veľkí investori môžu na telených investíciách zarobiť, súkromné investície pôjdu do životného prostredia	Slovensko bez skúseností, v súčasnosti emitujeme dlhopisy v hodnote 3 až 5 mld. eur ročne, čo predstavuje malý priestor pre zelené dlhopisy, zelené produkty zatiaľ neponúka žiadna finančná inštitúcia	rozbehnúť dialóg s finančným sektorom o možnostiach uplatnenia zelených produktov na slovenskom trhu	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky
40)	inštalácia a zavádzanie inteligentných meracích systémov v energetických sústavách a zariadeniach, vrátane distribúcie a dodávky plynu (tam, kde prínos pre spotrebiteľa preukázateľne preváži nad nákladmi na zavedenie daných systémov)	Operačný program kvality životného prostredia – podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z OZE vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov, IROP – podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z OZE vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – príklady adaptačných opatrení – opatrenia na strane riadenia spotreby - normy výkonnosti technológií, inteligentné meracie systémy a inteligentné siete, informačné kampane pre odberateľov a spotrebiteľov energie a vody by znížili expozičnú kapacitu energetiky voči dôsledkom zmeny klímy vrátane rizika obmedzenej dostupnosti vody a energie, a pri vhodne upravených technických normách aj rizika zmeny teploty vody, Energetická politika SR – pre zvýšenie energetickej efektívnosti sú stanovené tieto priority - zavedenie inteligentných meracích systémov a vytvorenie inteligentných sietí umožňujúcich odberateľovi získať informácie a rozhodnúť sa, Inteligentné meracie systémy a inteligentné siete.	zvyšovanie podielu nízkouhlíkovej a bezuhlíkovej výroby elektriny, vhodné predpoklady na aktívne riadenie spotreby koncovými odberateľmi, podrobnejšie informácie o energetickom správaní pre prevádzkovateľov distribučných sústav, väčšia integrácia OZE do distribučných sústav, zvyšovanie energetickej efektívnosti, príspevok k ochrane ŽP		zaviesť princíp celospoločenského prospechu, vzdelávať koncového odberateľa, informačná kampaň	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020 Stanovisko (č. 432/2018-1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy- aktualizácia
41)	dôsledne aplikovať princíp „znečisťovateľ platí“	Envirostratégia 2030 – riadiť sa zásadou „Znečisťovateľ platí“ S Ministerstvom financií SR bude vytvorená účinná spolupráca pri systéme nastavovania a vymáhania princípu „znečisťovateľ platí“ v oblastiach daňovej legislatívy (poplatky, spotrebné dane, environmentálne dane, a pod.), IROP – hlavné zásady výberu operácií – uplatňovanie zásady – znečisťovateľ platí, NAPCP SK – ekonomické nástroje - úprava systému poplatkov za znečisťovanie ovzdušia (novelizácia zákona č. 401/1998 Zb. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia s cieľom motivovať k investíciám do čistých technológií a posilniť princíp znečisťovateľ platí) - revízia zastaraného nastavenia poplatkov za znečisťovanie ovzdušia, ktoré nepôsobí dostatočne motivačne pre prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia na to, aby realizovali ďalšie opatrenia na dosiahnutie emisných limitov nad rámec minimálnych požiadaviek, Energetická politika SR – ciele v oblasti dopravy – uplatňovanie zásady znečisťovateľ platí, Smernica EP a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd - presadzovanie zásady znečisťovateľ platí.	prevádzkovateľ, ktorý environmentálnu škodu spôsobil, prípadne je zodpovedný za environmentálnu hrozbu sa považuje za finančne zodpovedného a znáša náklady, zodpovedný prevádzkovateľ musí prijať opatrenia a vypracovať praktiky minimalizácie environmentálnych škôd			áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030 Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020

42)	ukončenie poskytovania environmentálne škodlivých dotácií, ako je napríklad podpora pre uhlie alebo na biomasu z neutržateľných zdrojov	Envirostratégia 2030 – odstrániť environmentálne škodlivé dotácie a regulácie, Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje – zrušenie neefektívnych dotácií	nepriamo - zníženie množstva emisií vznikajúcich zo spaľovacích procesov – SO ₂ , NO _x , PM ₁₀ a PM _{2,5} – za predpokladu útlmu používania daného paliva, nepriamo - zníženie množstva emisií skleníkových plynov - - za predpokladu útlmu používania daného paliva, odstránenie diskriminácie zodpovedných environmentálnych prístupov, hospodárske, sociálne a environmentálne výhody.					
43)	nastaviť pravidlá čerpania prostriedkov z finančných podporných mechanizmov z EÚ a SR v oblasti energetickej efektívnosti tak, aby aj sektor energetiky bol oprávnený čerpať dotácie na investície, ktoré preukázateľne znižujú emisie skleníkových plynov	opatrenie sa v takejto podobe nenachádza v strategických dokumentoch SR, ide o nástroj ekonomicko-politický	zniženie emisií skleníkových plynov					
44)	podpora tzv. ESCO (energy service company) spoločností, ako poskytovateľov energetickej služby s garantovanou úsporou pre verejný sektor tzv. EPC (Energy Performance Contracting) a podpora formou Garantovaných energetickej služby podľa zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti	Ide o prebiehajúce opatrenie MH SR v spolupráci s MF SR, Postup pri príprave a realizácii garantovaných energetickej služby vo verejnej správe – presne určený mechanizmus, Operačný program Kvalita životného prostredia - podporené budú aj projekty realizovateľné formou energetickej služby, ak predložený energetický audit preukáže odôvodnenosť takejto riešenia	pomoc pre verejný sektor, energetická úspora, zlepšenie energetickej efektívnosti budov a zariadení, pri ktorom sa investície splácajú z budúcich garantovaných úspor energie, ak klient nič neušetrí, nič nezaplatí	nízka informovanosť, nároky na prípravu – verejné obstarávaní, zlý technický stav budov – potrebné kofinancovanie zo strany klienta		dbáť o vytváranie zdravej a spravodlivej trhovej súťaže		
45)	vytvorením nástrojov financovania podporovať rozvoj tepelných čerpadiel na výrobu tepla a chladu, aby sa zvýšila dostupnosť tepelných čerpadiel aj pre nízkoprijímavé skupiny obyvateľstva	Plán postupu v energetike do roku 2050 - Je potrebná zmena vspotrebe energie smerom k nízkouhlíkovým a miestne vyrábaným zdrojom energie (vrátane tepelných čerpadiel akumuláčného vykurovania), NECP – pokračovanie podpory pre domácnosti po roku 2030 – v rámci programu KŽP sú podporované zariadenia na výrobu tepla – tepelné čerpadlá, Operačný program Kvalita životného prostredia – Prioritná os 4 – energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	šetrenie energie, spojené s inteligentnými technológiami, nezávislosť od kolísania cien fosílnych nosičov energie, nenáročná prevádzka, prevádzka bez emisií CO ₂	vysoké zaobstarávacie náklady, v prípade niektorých zdrojov nutnosť vybavovať povolenie, náročná montáž, problémy s výkonom pri horších klimatických podmienkach		dobré projektovanie	áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
46)	v záujme zvyšovania energetickej hospodárnosti budov dbať na aktívne uplatňovanie pasívnych prvkov a pasívnych technológií v budove, teda zamerať sa na znížovanie prestupu tepla cez obvodový a strešný plášť (uplatňovaním prvkov klimatických, energetickej aktívnych aplikácií), ako aj riešeniami využívajúcimi prírodu, akými sú dobre naplánovaná zeleň v uliciach, parkoviskách (slúžili by ako klimatické a energeticke aktívne plochy), zelené strechy a steny poskytujúce tepelnú ochranu a tieň budovám	NECP – finančné opatrenia z iných zdrojov – Sloveff III – podpora energetickej efektívnosti a OZE na Slovensku veľké projekty – projekty na rekonštrukciu tepelných pomerov bytových domov, pozostávajúci z tepelnej izolácie obvodového plášťa, Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy – príklady adaptačných opatrení - opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav, IROP 2014 – 2020 - Investičná priorita 4 – Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov v sektore bývania	úspora energie, zadržiavanie vody, ochladzovanie okolitého ovzdušia, možnosť použiť recyklované materiály, zniženie akumulácie tepla v prostredí				áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020 Stanovisko (č. 432/2018-1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy- aktualizácia
47)	v rámci aktualizácie tejto stratégie zväziť zavedenie cieľa pre celý sektor budov (či už na rok 2030 alebo 2040 alebo 2050, ktorý by bol v súlade s dosiahnutím klimatickej neutrality v roku 2050.							
48)	potreba vzdelávania, zvyšovania informovanosti a povedomia pre širokú verejnosť o potrebe dodatočných opatrení v tomto sektore.							
SEKTOR PRIEMYSELNÉ PROCESY								
Dekarbonizácia priemyslu								
Dodatočné opatrenia (WAM) scenár								
1)	F- plyny- všetky chladivá musia byť dodávané z plynov s nízkym potenciálom skleníkového efektu tzv. GWP (alebo doplnkovými plynmi)	Nariadenie EP a Rady č.517/2014 o fluórovaných skleníkových plynoch, ktorým sa zrušuje nariadenie 842/2006 – Príloha III Zákazy uvedenia na trh, Článok 13 – kontrola používania, Zákon č. 286/2009 Z.z. o fluórovaných skleníkových plynoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Vyhláška MŽP SR č.314/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o fluórovaných skleníkových plynoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení vyhlášky MŽP SR č.382/20016 Z.z.	Po uplynutí primeraného prechodného obdobia bude zakázané používanie chladiacich látok s veľmi vysokým potenciálom globálneho otepľovania na úrovni 2 500 alebo viac na vykonávanie servisu alebo údržbu chladiacich zariadení s množstvom chladiacej zmesi minimálne 40 ton ekvivalentu CO ₂ , Od 1. januára 2020 sa zakazuje používanie fluórovaných skleníkových plynov s potenciálom globálneho otepľovania 2 500 alebo viac na vykonávanie servisu alebo údržby chladiacich zariadení s množstvom chladiacej zmesi minimálne 40 ton ekvivalentu CO ₂ .	F plyny sú v praxi široko používané ako náhrady za látky poškodzujúce ozónovú vrstvu, ktorých použitie je obmedzené, F plyny sú chemicky stále a ich emisie pretrvávajú v atmosfére aj niekoľko desiatok rokov, F plyny majú vysoký potenciál globálneho otepľovania – GW		dôsledná kontrola, vedenie registrov a evidencií		
2)	pri emisiách SF6 sa uvažuje so zákazom využitia plynu SF6 v nových zariadeniach	Nariadenie EP a Rady č.517/2014 o fluórovaných skleníkových plynoch, ktorým sa zrušuje nariadenie 842/2006 – Príloha III Zákazy uvedenia na trh, Článok 13 – kontrola používania, NECP počíta pri projekciách WAM scenára s podmienkou zákazu využitia plynu SF6 v nových zariadeniach.	Zakazuje sa používanie fluoridu siroveho na plnenie pneumatík vozidiel, Zakazuje sa používanie fluoridu siroveho pri tlakovom liatí horčička a pri recyklácii zliatin tlakového liatia horčička, V prípade zariadení, ktoré pri tlakovom liatí horčička a pri recyklácii zliatin tlakového liatia horčička používajú fluorid sirový v množstve do 850 kg ročne, sa tento zákaz uplatňuje až od 1. januára 2018.	SF6 má hodnotu GWP 22 800, pre porovnanie CO2 má hodnotu GWP 1 – najbežnejšie sa používa ako izolačný plyn vo vysokovoltovom rozvážači, ako interný plyn na výrobu horčička, na leptanie a čistenie v odvetví polovodičov		dôsledná kontrola, vedenie registrov a evidencií	áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP

Implementácie súboru ďalších dodatočných opatrení (NEUTRAL) v sektore priemyselných emisií						
Opatrenia						
1)	<p>dodatočné zvyšovanie energetickej efektívnosti v priemysle a priemyselných procesoch nad rámec modelovaných scenárov</p>	<p>Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030 – Cieľ environmentálne efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo postavené na zdrojovej a energetickej efektívnosti – podporovať energeticky efektívne opatrenia, zohľadňujúce požiadavky na ochranu životného prostredia,</p> <p>Koncepcia inteligentného priemyslu pre Slovensko – podpora zavádzania nových technológií a materiálov, ktoré sú energeticky efektívne,</p> <p>Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020 – opatrenia energetickej efektívnosti v sektore priemysel,</p> <p>NECP opatrenia v sektore priemysel - zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií v podnikoch súťažnou formou, podpora zvyšovania energetickej efektívnosti v podnikoch prostredníctvom operačného programu alebo implementačného mechanizmu, podpora energetických auditov pre MSP, dobrovoľné dohody o úspore energie</p>	<p>stabilita v oblasti zásobovania energiami,</p> <p>znižovanie emisií skleníkových plynov,</p> <p>priamy dopad na kvalitu ovzdušia,</p> <p>nepriamy pozitívny dopad na zdravie obyvateľov.</p>	<p>v prípade využívania jadrového paliva - negatívny dopad – potreba nakladať s rádioaktívnymi látkami,</p> <p>priemysel na Slovensku je energeticky najnáročnejší spomedzi členských krajín EÚ,</p> <p>obmedzený potenciál nákladovo efektívnych opatrení,</p> <p>len 28 % opatrení má ekonomickú návratnosť do 2 rokov,</p> <p>zvyšovanie potreby verejných financií.</p>	<p>zjednodušenie procesov súvisiacich s čerpaním verejných financií,</p> <p>znižovanie administratívnej záťaže,</p> <p>podpora výmeny a zdieľania informácií medzi podnikmi.</p>	<p>áno</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p>
2)	<p>zavádzanie obehového hospodárstva a inovácií do priemyselných procesov napr. využívanie vodíka ako inovatívnej technológie (vrátane prechodu výroby ocele založenej na vodíku v prípade dostatočných dodávok vodíka), vrátane dodržiavania Záverov o BAT (best available techniques)</p>	<p>Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – priemysel má prijať záväzky v oblasti udržateľného využívania zdrojov,</p> <p>Agenda 2030 – implementácia BAT</p> <p>Envirostratégia 2030 – posilnenie princípu BAT v priemysle,</p> <p>NECP – zvýšená očakávaná spotreba vodíka,</p> <p>NAPCP SK – veľké spaľovacie zariadenia a BAT, používanie BAT technológií v priemysle</p>	<p>pozitívny vplyv na všetky zložky životného prostredia,</p> <p>vypracované podrobné postupy prípadu BAT,</p> <p>znižovanie spotreby prvotných surovín,</p> <p>znižovanie odpadu z výroby.</p>	<p>potrebné je počítať s tým, že primárne suroviny, vrátane obnoviteľných zdrojov budú naďalej zohrávať dôležitú úlohu vo výrobných procesoch, dokonca aj v rámci obehového hospodárstva</p>	<p>venovať pozornosť environmentálnym a sociálnym vplyvom výroby primárnych surovín vrátane obnoviteľných materiálov,</p> <p>priemysel musí prijať konkrétne záväzky v oblasti udržateľného využívania zdrojov a spolupráce naprieč hodnotovými reťazcami, pri povoleniach aplikovať požiadavky BREF.</p>	<p>áno</p> <p>Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030</p> <p>Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.)s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p>
3)	<p>inovovať energeticky a materiálovo náročné prevádzky v oblasti priemyslu</p>	<p>NECP – zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií v podniku súťažnou formou, podpora zvyšovania energetickej efektívnosti v podnikoch prostredníctvom operačného programu alebo implementačného mechanizmu, podpora energetických auditov pre MSP, dobrovoľné dohody o úspore energie,</p> <p>Koncepcia inteligentného priemyslu pre Slovensko – podpora zavádzania nových technológií a materiálov, ktoré sú energeticky efektívne,</p> <p>Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020 – opatrenia energetickej efektívnosti v sektore priemysel,</p> <p>Energetická politika SR (do roku 2035 a s výhľadom na rok 2050) – prehľad politik a opatrení, ktoré by mohli prispieť k zmierneniu dopadov energetiky na životné prostredie v dlhodobom období.</p> <p>Zároveň cieľ smerovaný k zvýšeniu energetickej efektívnosti- ďalšie znižovanie energetickej náročnosti na úrovni priemery EÚ</p> <p>Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky – rozvoj inovačných kapacít prostredníctvom spolupráce podnikov a výskumných inštitúcií, technologický upgrade pre štrukturálne zmeny v priemysle, podpora budovania výskumných a inovačných kapacít v slovenských podnikoch,</p> <p>Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo - podporovanie inovačných premyselných procesov.</p>	<p>zelený rast – spojenie ekonomického a environmentálneho kontextu – otvorenie prístupu k novým zdrojom rastu,</p> <p>efektívne využívanie prírodných zdrojov</p>	<p>nedostatočné využívanie rizikového kapitálu – nedostatočná konkurencieschopnosť tohoto nástroja,</p> <p>nedostatočná inovačná aktivita MSP, nedostatočná spolupráca inovačných aktérov,</p> <p>nedostatočné prepojenie výskumu na štátne podniky,</p> <p>deficit potrebných informácií,</p> <p>nedostatočná podpora aplikovaného výskumu</p>	<p>pochopenie a uvedenie si prírodného kapitálu,</p> <p>efektívne využívanie trhových nástrojov, vrátane implementácie zákona o obchodovaní s emisnými kvótami,</p> <p>intenzívnejšie využívanie dobrovoľných nástrojov (schéma pre environmentálne manažérstvo a audit, environmentálne označovanie produktov, zelené verejné obstarávanie)</p>	<p>áno</p> <p>Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p>
4)	<p>prechod na nové, čistejšie spôsoby výroby energie a produktov aj prostredníctvom využívania OZE zdrojov energie bez emisií skleníkových plynov v priemysle či zavádzaním princípov obehového hospodárstva</p>	<p>Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo - priemysel má prijať záväzky v oblasti udržateľného využívania zdrojov,</p> <p>Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov – podpora využívania OZE v podnikateľskom sektore,</p> <p>NECP – podpora využívania OZE na výrobu elektriny, tepla a chladu,</p> <p>Envirostratégia 2030 – ekonomická a ekologická energia – preferovanie OZE</p>	<p>zlepšenie životného prostredia,</p> <p>príspevok k dlhodobu udržateľnému rozvoju SR</p>	<p>využívanie OZE je pod priemerom EÚ,</p> <p>SR je závislá na dovoze energetických surovín</p>	<p>vypracovanie pravidiel a kritérií udržateľného využívania OZE</p>	<p>áno</p> <p>Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p>
5)	<p>znižovanie používania fosílnych palív v priemysle za podmienky, že je to technicky a ekonomicky efektívne a toto riešenie priniesie skutočnú úsporu emisií</p>	<p>Envirostratégia 2030 – kapitola 9 Čisté ovzdušie – 9.3 Podporovať efektívnejšie spaľovacie zariadenia a systémy vykurovania, 9.4 - Postupne utlmiť výrobu elektriny z uhlia, 9.5 – Zvýšiť podiel nízkoemisnej dopravy,</p> <p>NECP – ukončenie teplární po roku 2025 – postupné vyradovanie teplární na tuhé fosílné palivá od roku 2025, vyradovanie elektrární na fosílné palivá – predčasné vyradenie elektrární na tuhé fosílné palivá z prevádzky. Predpokladá sa, že Vojany a Nováky budú vyradené z prevádzky po roku 2023</p>	<p>znižovanie emisií skleníkových plynov (globálne klimatické zmeny),</p> <p>znižovanie emisií oxidu siričitého (kyslé dažde) a následný pozitívny vplyv na ekosystém,</p> <p>očakáva sa zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva</p>	<p>zdroje zemného plynu, ktorý sa považuje za najmenej škodlivý z fosílnych palív sú limitované</p>	<p>zabezpečenie alternatívnych pracovných miest v regióne, kde sa používanie a ťažba uhlia zastaví,</p> <p>znevýhodniť používanie uhlia,</p> <p>pripraviť podmienky pre výrobu, transport a uskladňovanie vodíka,</p> <p>znevýhodniť ťažbu dreva</p>	<p>áno</p> <p>Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030</p> <p>Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP</p>

6)	zachytávanie a využívanie všetkého odpadového tepla z priemyselných a energetických procesov nákladovo efektívnym spôsobom	Stratégia EÚ týkajúca sa vykurovania a chladenia, Energetická politika SR (do roku 2035 a s výhľadom na rok 2050) – v úseku zásobovania teplom definuje opatrenia • podporovať efektívne systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných procesov • vytvorí podmienky pre rekonštrukciu existujúcich a budovanie nových systémov CZT v záujme vytvorenia možnosti využitia odpadového tepla z vlastnej výroby, výroby elektrickej energie a z priemyselných výrobných zariadení súčasného trendu vývoja potreby tepla a chladu v závislosti od masívneho zatepľovania budov, výmeny okien, inštalácie solárnych kolektorov a požiadaviek na nové budovy. NECP – energia z obnoviteľných zdrojov – opatrenia na vykurovanie a chladenie – Využívanie odpadov a odpadového tepla – zvýhodnenie energetického využitia odpadov a odpadového tepla voči fosílnym palivám, Opatrenie využívanie energie z priemyselných a komerčných systémov (napr. odpadové teplo). Opatrenia na výrobu energie z odpadového tepla.	opakované využitie tepla priamo v zariadeniach alebo využitie možnosť predaja do okolia, možnosť využiť pri diaľkovom vykurovaní, možnosť uplatniť kombinovanú výrobu elektriny a tepla	nízke povedomie, nedostatok financií, nevhodné obchodné modely a stimuly, nedostatočná spolupráca medzi priemyslom a spoločnosťami poskytujúcimi diaľkové vykurovanie		áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
7)	nastavenie finančných podporných mechanizmov z EÚ a SR tak, aby sa prostredníctvom nich dalo financovať čo najviac dekarbonizačných opatrení a opatrení znižujúcich energetickú náročnosť, vrátane zníženia administratívnej záťaže pri podávaní projektov	NECP – zabezpečiť finančné mechanizmy ako využiť výnosy SR z dražieb kvót v rámci ETS na podporu energetického sektora so zameraním na prioritné oblasti v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE bude potrebné zaviesť niektoré nové mechanizmy finančnej podpory, atď. Prehľad najvýznamnejších politických a finančných mechanizmov, Envirostratégia 2030 – finančné mechanizmy jednotlivých oblastí, Energetická politika SR – finančné mechanizmy v jednotlivých oblastiach	možnosti financovať opatrenia, ktoré majú ekonomickú návratnosť viac ako 2 roky	zložitosť procesov čerpania finančných prostriedkov, administratívna záťaž	zjednodušiť procesy, znižovať administratívnu záťaž	áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030 Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
8)	zahŕnutie plnenia Parížskej dohody medzi základné ustanovenia v medzinárodných obchodných dohodách medzi EÚ a tretími krajinami (tzv. „Paris clause“)	Závery Rady o rokovaniach o uzatvorení obchodných dohôd EÚ – EÚ sa zaviazala k dôslednej a účinnej obchodnej politike, ktorá podporuje otvorený multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách. Tento postup zahŕňa presadzovanie noriem, vrátane Parížskej dohody o zmene klímy	nástroj na presadzovanie európskych zásad a hodnôt vrátane životného prostredia				
9)	transformácia by nemala ohroziť konkurencieschopnosť priemyslu. Je preto potrebné zaviesť podporné opatrenia jednak pre importérov produktov z tretích krajín do EÚ, ako aj exportérov produktov z EÚ do tretích krajín. Ako podporné opatrenie pre importérov produktov Slovenská republika podporuje zavedenie cla pre dovoz v závislosti od uhlíkovej stopy (tzv. carbon border adjustment/tax), zároveň je však potrebné doriešiť opatrenia na zachovanie konkurencieschopnosti exportérov	zatiaľ neexistuje legislatívny návrh – ide len o úvahy v EK, Slovensko zavedenia cla podporuje na dovoz tovarov, ktoré sú uhlíkovo náročné, cla podporujú predovšetkým oceľari	odstránenie nevýhod v konkurencieschopnosti, do cla sa „zabudujú“ emisie, ktoré pri výrobe vznikli	rokov, pričom nie je jasné, či sa bude uplatňovať plošne na všetky druhy tovaru, alebo len na vybrané, najviac znečisťujúce segmenty, ako napr. oceľarský, hliníkový a cementársky priemysel, opatrenie ultima ratio – ak nedôjde k dekarbonizácii „najšpinavších“ svetových ekonomík, riziko odplaty z rozvojových krajín		úprava colných operácií	
SEKTOR DOPRAVA							
Dekarbonizácia v sektore doprava							
Dodatkové opatrenia (WAM) scenár							
1)	zmena rozdelenia dopravy, čo bude mať za následok zníženie výkonnosti cestnej nákladnej dopravy v prípade ciest nad 300 km, z ktorých 30 % by sa malo presunúť na železniciu, prípadne vodnú dopravu	Biela kniha- Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje, Situačná správa k úspešnému odvetviu dopravy v EÚ: problémy, ktorými sa treba zaoberať – príloha II 10 cieľov EÚ, týkajúcich sa konkurencieschopného dopravného systému, Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II (2016) – 5.3.2 Železničná doprava – opatrenie umiestnené na 12 miestach podľa posudzovaného kľúčového parametra, týkajúceho sa dopravy a životného prostredia.	väčšie využívanie energeticky efektívnejších druhov dopravy, zelená a efektívna sieť nákladnej dopravy – podporí používanie najefektívnejšieho riešenia môže podporiť budovanie prestupných multimodálnych dopravných systémov (prekladiš) ¹⁸	bez vhodnej infraštruktúry menej realizovateľné	optimalizácia výkonu multimodálnych logických reťazcov, efektívne zelené koridory nákladnej dopravy, vyvinutie vhodnej infraštruktúry, analyzovať možnosti podpory menších opatrení, pri rešpektovaní pravidiel štátnej pomoci doplniť aj o iné druhy dopravy – vodnú (príp. leteckú) ¹⁹	áno	Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030
2)	ekonomické a daňové nástroje, čo bude mať za následok zmenu predpokladanej spotreby energie, budú prevládať ekologické palivá, ktoré by mali byť s nižšou daňou	Envirostratégia 2030 – kapitola 6.2 a 9.5. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 Návrh národného rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami Situačná správa k úspešnému odvetviu dopravy v EÚ: problémy, ktorými sa treba zaoberať – príloha II 10 cieľov EÚ, týkajúcich sa konkurencieschopného dopravného systému	ceny palív by mali odzrkadľovať ich environmentálne dopady, daňový systém zvýhodňuje nízko emisnú dopravu, získavanie zdrojov zo zásady – používať platí/znečisťovateľ platí	daňová reforma si vyžaduje dôkladnú analýzu, politickú vôľu, opatrenie, ktoré vyžaduje čas na prípravu	zvážiť a následne zaviesť environmentálnu daňovú reformu – daňová záťaž sa presunie na environmentálne škodlivé činnosti, viac zapájať súkromný sektor do odstraňovania nezrovnalostí vrátane škodlivých dotácií, vytvárania ziskov a zabezpečovania budúcich dopravných investícií ekonomické opatrenie, kde bude potrebná medzirezortná diskusia MDaV SR a MF SR ²⁰	áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030
3)	zvýšené spolplatňovanie ciest, čo bude mať za následok zmenu po dopyte po cestnej nákladnej doprave	Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami - čiastočne riešené CNG a LNG palív Nariadenie vlády SR 497/2013 Z.z. , ktorým sa ustanovuje spôsob výpočtu mýta, výška sadzby mýta a systém zliav zo sadzieb mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií			na zmenu sadzieb mýta bude potrebná širšia diskusia ministerstiev a napr. dopravcov (r. 2020 – štrajk dopravcov, kvôli vysokým sadzbám mýta)		
Implementácie súboru ďalších dodatočných opatrení (NEUTRAL) v sektore doprava							
Opatrenia							

1)	zvýšiť atraktivitu a komfort osobnej hromadnej dopravy na všetkých úrovniach:	<p>SPRDI SR 2020 – kapitola 4.2.2 prevádzkový cieľ a priority – SD2: Zabezpečenie atraktívnej ponuky verejnej dopravy vrátane kvalitných a dostupných dopravných informácií,</p> <p>Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 – Priorita 1 – dosiahnutie preferovaného postavenia verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy voči automobilovej doprave,</p> <p>Operačný program Integrovaná infraštruktúra – Prioritná os 3: Verejná osobná doprava – špecifický cieľ – Zvýšenie atraktivity verejnej osobnej dopravy prostredníctvom modernizácie a rekonštrukcie infraštruktúry pre IDS a mestskú dráhovú dopravu</p>	<p>dosiahnutie preferovania hromadnej dopravy oproti osobnej,</p> <p>kratší čas potrebný na prepravu v porovnaní s osobným automobилоm (elektrický, vlaky),</p> <p>zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie (hluk, emisie CO2, NO2 a PM10)</p>	<p>výhoda rýchlej prepravy je eliminovaná nízkymi traťovými rýchlosťami s celým radom bodových alebo prechodných obmedzení</p>	<p>revízia legislatívy a noriem, posudzovanie vplyvov stavebných projektov, ktoré menej zafažujú životné prostredie, komplexné a koncepčné riešenie hromadnej dopravy, zabezpečenie efektívnej koordinácie, podpora osvetly a vzdelávania v danej oblasti, podpora cyklistickej dopravy, zavedenie integrovaného dopravného systému, regulovanie parkovania</p>	áno	<p>Stanovisko (č. 2972/2014-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu SPRDI SR 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020</p>
a)	umožniť príchod súkromných vlakových dopravcov na celoštátne trate	SPRDI SR do roku 2020	<p>manažérske opatrenie, s predpokladom vytvorenia celonárodného konceptu MHD, aby nedochádzalo k súbehu autobusov a vlakov a tým aj k neefektívnosti</p> <p>integrovateľný dopravný systém (IDS) predstavuje pohodlnejšie cestovanie za primeranú cenu a zatriaktivnenie mestskej hromadnej dopravy</p>	<p>nároky na koordináciu a zosúladenie</p> <p>konkurenčný boj</p>	<p>vypracovanie Cieľového grafikonu 2020</p>		
b)	obnovenie vozového parku národného vlakového dopravcu	<p>Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>Operačný program Integrovaná Infraštruktúra (OPII) na roky 2014 – 2020 - Na modernizáciu železničnej infraštruktúry a obnovu mobilných prostriedkov v tomto móde dopravy je v Operačnom programe Integrovaná Infraštruktúra vyčlenených 1 185 966 346 eur</p>	<p>redukcia skleníkových plynov</p> <p>zvýšenie turistického ruchu</p> <p>zvýšenie komfortu prepravy a atraktivity tohto spôsobu dopravy</p>	<p>opatrenie je spojené s čerpaním prostriedkov z fondov EÚ – zložitost procesu</p>	<p>Momentálne prebieha historicky najväčšia obnova vozového parku, keď od roku 2016 ZSSK kúpila, respektíve zmodernizovala 154 rušňov a vozňov. Do roku 2023 má prísť ďalších 99 vozidiel.</p>	áno	<p>Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>Stanovisko (č. 6869/2013-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014- 2020 (OPH)</p>
c)	zosúladenie grafikonov celoštátnych a lokálnych vlakových a autobusových liniek	<p>Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 – prevádzková koordinácia jednotlivých módov verejnej osobnej dopravy</p>	<p>zvýšenie počtu prepravených osôb,</p> <p>úspora času</p> <p>manažérske opatrenie, s predpokladom vytvorenia celonárodného konceptu MHD, aby nedochádzalo k súbehu autobusov a vlakov a tým aj k neefektívnosti</p> <p>integrovateľný dopravný systém (IDS) predstavuje pohodlnejšie cestovanie za primeranú cenu a zatriaktivnenie mestskej hromadnej dopravy</p>	<p>nároky na koordináciu a zosúladenie</p>	<p>poskytovanie kvalitných a dostupných dopravných informácií,</p> <p>potreba dostupného rozmiestnenia zastávok v blízkosti staníc a obydlií „od domu – k domu“,</p> <p>podpora smart riešení a aplikácií</p>	áno	<p>Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>Stanovisko (č. 2972/2014-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020</p>
d)	budovanie záchytných parkovísk	<p>Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>PRV 2014- 2020 – Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie - výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávkov, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk</p>	<p>rozvoj vidieckeho cestovného ruchu,</p> <p>zníženie hustoty dopravy v mestách</p>	<p>pri zle nastavenom cenovom systéme sa minie účinku</p>	<p>hľadať motivačné opatrenia</p> <p>dobré nastavený parkovací poplatok</p>	áno	<p>Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>Stanovisko (č. 4700/2014-3.4/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu PRV 2014-2020</p>
e)	carsharing	<p>Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p> <p>Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu – opatrenia zo strany miest - V rámci komplexného prístupu prostredníctvom plánovania udržateľnej mestskej mobility, v ktorom sa integruje územné plánovanie a skúmanie dopytu po mobilite, podporujú modálny prechod na aktívne cestovanie (cyklistika a chôdza), verejnú dopravu a/alebo systémy spoločného využívania mobility, t. j. spoločné využívanie bicyklov a automobilov (bike-sharing a car-sharing) a spoločná jazda jedným automobилоm (car-pooling), s cieľom zmierniť dopravné preťaženie a znečistenie v mestách</p>	<p>jednoduchá aplikácia cez smartfón,</p> <p>nepretržite k dispozícii</p>	<p>ťažko sa dostáva do života bežných ľudí – zdieľanie vlastného auta,</p> <p>zdieľanie prevádzkované firmami zatiaľ nie je ekonomicky výhodné – ide len o moderný typ auto požičovne,</p> <p>neexistujú výskumy, ktoré by potvrdili plusy,</p> <p>skúsenosti zo zahraničia ukazujú, že efekt sa nemusí dosiahnuť (zhustenie premávky, využívanie na iné účely a pod.)</p>	<p>zriadenie freefloatingovej zóny</p> <p>nastolenie minimálnych štandardov tratí,</p> <p>zabezpečenie účelnej modernizácie železničnej dopravy,</p> <p>analýza efektívnosti elektrifikácie na jestvujúcich tratiach</p>	áno	<p>Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030</p>
2)	plne elektrizovať železničnú sieť a zatriaktivniť nákladnú železničnú dopravu (vrátane jej zvýšenia jej kapacity) na prepravu tovaru	<p>NECP- sa pri využívaní OZE zameria najmä na .... elektrifikáciu verejnej osobnej dopravy (elektrifikácia železničných tratí, výstavba nových električkových a trolejbusových tratí namiesto autobusovej dopravy),</p> <p>Jednotná vízia železničného sektora v SR – veľké investície v železničnom sektore.</p>	<p>zníženie náročnosti údržby,</p> <p>zvýšenie dopravného výkonu,</p> <p>vyšoká energetická hospodárnosť,</p> <p>ekologickejšia prevádzka,</p> <p>zefektívnenie dopravy a zníženie cestovného času.</p>	<p>vyšoké investičné náklady,</p> <p>závislosť na dodávke elektrickej energie</p>	<p>zabezpečenie účelnej modernizácie železničnej dopravy,</p> <p>analýza efektívnosti elektrifikácie na jestvujúcich tratiach</p>	áno	<p>Správa o hodnotení k návrhu NECP definuje prevažne pozitívne vplyvy a odporúča realizovať alternatívu posudzovanú v návrhu strategického dokumentu NECP</p> <p>V čase vypracovania Správy o hodnotení pre NUS SR v procese SEA nebolo vydané stanovisko pre NECP</p>
3)	presmerovať tranzitnú dopravu a dopravu nad určitý počet kilometrov povinne na železničnú dopravu	<p>súvisí s opatrením: zmena rozdelenia dopravy, čo bude mať za následok zníženie výkonnosti cestnej nákladnej dopravy v prípade ciest nad 300 km, z ktorých 30 % by sa malo presunúť na železniciu</p>					

4)	znižít uhlíkovú stopu mestskej verejnej dopravy aj prostredníctvom jej elektrifikácie	Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 – Prioritná os – verejná osobná doprava, Investičná priorita – Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkouhlíkových a nízkouhlíkových dopravných systémov .... - Aktivity v oblasti mestskej dráhovej dopravy (električková a trolejbusová doprava) vychádzajú z nedostatkov identifikovaných v Stratégii VOD, Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 – Priorita 15 – OP 48 rekonštrukcia, modernizácia alebo predĺženie existujúcich električkových tratí, výstavba chýbajúcich prepojovacích traťových úsekov a výstavbe chýbajúcich obrátisk v jestvujúcej električkovej sieti, Integrovaný regionálny operačný program – prioritná os 1 – bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	zniženie negatívnych vplyvov na životné prostredie (Zníženie hlukovej záťaže a emisii CO ₂ , NO ₂ a PM ₁₀), pokles spotreby energie a s tým súvisiacich nákladov ekologická doprava v regiónoch	pri absencii funkčných integrovaných systémov menej účinné, pri chýbajúcej prioritizácii na križovatkách a vyhradených pruhoch pre VOD menej účinné	vybudovanie funkčného integrovaného dopravného systému	áno	Stanovisko (č. 6869/2013-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014- 2020 (OPH) Stanovisko (č. 2972/2014-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
5)	podpora cyklistickej dopravy formou dotácií na vznik novej cyklistickej infraštruktúry a cyklotrasy dopredu plánovať a podporovať v cestnej mestskej infraštruktúre ako jeden z pilierov osobnej dopravy v mestách	Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike – Finančné nástroje implementácie Cyklostratégie, Návrh finančného krytia, IROP 2014- 2020 – prioritná os 1 – bezpečná a ekologická doprava v regiónoch – zriadenie, obnova a výstavba cyklistických trás vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry	ekologicky, ekonomicky a zdravotne výhodnejšia forma dopravy	neželané úrazy, extrémne vysoká rozdrobenosť vlastníctva pozemkov potrebných k zriadeniu cyklotrasy, nedostatočné prepojenie cyklotrás v meste a extraviláne, nedostatočné riešenie kritických úsekov, stret záujmov pri hospodárskom a	vzdelávanie verejnosti a zlepšiť povedomie o výhodách cyklotrasy, pripraviť technické predpisy pre budovanie ciest aj infraštruktúru, vybudovanie doplnkovej infraštruktúry	áno	Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
6)	zavádzanie bikesharingu v mestách a obciach a ich integrácia do systému verejnej osobnej dopravy	Optimalizácia zdieľania bicyklov v európskych mestách, IROP 2014- 2020 – prioritná os 1 – bezpečná a ekologická doprava v regiónoch – doplnková cyklistická infraštruktúra – systémy automatické požičovne bicyklov	cenný nástroj na podporu čistého a energeticky efektívneho udržateľného spôsobu mobility, zlepšuje zdravie a celkovú kvalitu života, zvyšuje kvalitu verejnej dopravy, znižuje emisie CO ₂ , pozitívny obraz mesta, nové pracovné príležitosti, použitie bicykla bez potreby údržby alebo rizika krádeže	náklady na údržbu, dopravné nehody, vandalizmus, krádeže, ročné investičné náklady, prevádzkové problémy	venovať pozornosť výberu vhodnej schémy, potrebuje podporu na národnej úrovni, potrebné je vytvoriť finančný podporný nástroj	áno	Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
7)	edukácia v prospech ekologickej dopravy a podpora kampaní zameraných na udržateľnú mobilitu (Do práce na bicykli, Do školy na bicykli, Na bicykli do obchodu, ETM)	Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike – Priorita 4 – Osveta, výskum, vzdelávanie – osvetová činnosť na zlepšenie všeobecného povedomia a bezpečnosti cykloturistiky a cykloturistiky, Opatrenie 4.1.3 – Zvyšovanie povedomia obyvateľov a účastníkov cestnej premávky o výhodách a prínosoch .... (osvetová činnosť „Do práce na bicykli“, „Európsky týždeň mobility“ a pod.).	zniženie nehodovosti cyklistov, rozšírenie včubty žiakov a študentov v oblasti bezpečnosti	postoje – nepriaznivé vnímanie cyklistov inými účastníkmi cestnej premávky	vytvoriť vzdelávací program pre verejnosť		
8)	vytváranie bezpečných stojísk pre bicykle pri verejných budovách	Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike – Opatrenie 3.3.1 Stanovenie podmienky financovania základnej infraštruktúry pre cyklomobilitu zo súkromných zdrojov pri povoľovaní stavieb určených veľkému počtu návštevníkov, resp. dochádzajúcich zamestnancov (bezbariérové prístupové cesty, stojany a prístrešky pre bicykle), Opatrenie 1.3.1 vytváranie podmienok na pohodlnú prepravu bicyklov prostriedkami VOD vrátane výstavby stojísk pre bicykle, bezbariérového prístupu na nástupištia a napojenie na existujúcu /plánovanú sieť cyklotrás, IROP 2014- 2020 – prioritná os 1 – bezpečná a ekologická doprava v regiónoch – zriadenie, obnova a výstavba cyklistických trás vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry	ekologicky, ekonomicky a zdravotne výhodnejšia forma dopravy, obmedzenie negatívneho vplyvu automobilovej dopravy – znižujú sa hluk a emisie	neexistencia technickej normy pre parkovanie bicyklov, časté krádeže	zabezpečiť bezpečnosť odstavených bicyklov, zapojiť súkromný sektor (nadväznosť na cyklotrasy, parkoviská pre bicykle pri investíciách), zlepšiť infraštruktúru	áno	Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
9)	debarierizácia verejného priestoru ako nástroj podpory pešej dopravy	Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 IROP 2014 -2020 – špecifický cieľ 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy – aktivity – rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu – budovanie prvkov upokojujúcej dopravy (pešie zóny) a zvyšovanie bezpečnosti zraniteľných účastníkov cestnej premávky	rozvoj zdravého životného štýlu, celkové zlepšenie zdravia a kvality života, ekonomicky a environmentálne výhodné riešenie	bezpečnosť, nedostatočná infraštruktúra, slabá podpora	finančná podpora zo strany štátu	áno	Stanovisko (č. 4273/2016-1.7/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
10)	komfortná preprava bicyklov ale tiež cestujúcich s obmedzeným pohybom v prostriedkoch verejnej dopravy	Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 – Priorita 2 Zabezpečenie dostatočného objemu finančných zdrojov na udržateľnú a systematickú prevádzku, údržbu a obnovu vozidiel a infraštruktúry verejnej osobnej a nemotorovej dopravy – OP 13 Zabezpečenie konceptu, podmienok a financovania pravidelnej obnovy vozidlového parku verejnej osobnej dopravy s ohľadom na ekologické, bezbariérovosť a prvky pre zrakovo a sluchovo postihnutých cestujúcich - s výnimkou Bratislavy sa podporí možnosť prepravy bicyklov, Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike – kapitola 3.3.4 – Preprava bicyklov v prostriedkoch verejnej osobnej dopravy – Priorita 1 – Vytváranie podmienok na pohodlnú prepravu bicyklov prostriedkami VOD	ekologické plusy v prípade, že bicykel nahradí cestu automobilom, obmedzenie negatívneho vplyvu automobilovej dopravy – znižujú sa hluk a emisie	pri niektorom type prepravy – nebezpečenstvo krádeží, súčasná cenová politika	rozšíriť a skvalitniť ponúkané služby	áno	Stanovisko (č. 2972/2014-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020; Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020

11)	podpora inštitucionálneho zázemia pre udržateľnú mobilitu v rámci samospráv	Metodický pokyn k tvorbe plánov udržateľnej mobility – kapitola 5.1 Inštitucionálne zabezpečenie dopravy, Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 – Investičná priorita 7ii Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility, globálny cieľ – podpora udržateľnej mobility, Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách – efektívne budovanie infraštruktúry a využívanie prostriedkov mobility založených na zdrojoch obnoviteľnej energie	obmedzenie negatívneho vplyvu automobilovej dopravy – znižujú sa hluk a emisie, efektívnejšie využívanie energetických zdrojov		zriadiť účinnú a nezávislú dopravnú autoritu, spoľahlivé a stabilné finančné zázemie, jednoznačne definovať úlohy, zabezpečenie štruktúry zúčastnených strán (zmluvný súhlas a pod.)	áno	Stanovisko (č. 6869/2013-3.4/ml) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014- 2020 (OPH)
12)	zaviesť do daňovej politiky opatrenia zamerané na znižovanie emisií v doprave, vrátane zvýšenia energetického zdaňovania a zladenia zdaňovania rôznych palív (vrátane zvýšenia dane z nafty), tak ako to odporúča OECD a Progres report z plnenia odporúčaní OECD	Európska stratégia pre alternatívne palivá, NAPCP – zjednotenie sadzby dane pre benzín a naftu v období do 5 rokov, odporúčania OECD, Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – podpora infraštruktúry alternatívnych palív, podpora zavádzania čerpacích staníc LNG, sadzby dane, zníženie poplatku za zápis, zavádzanie nízkoemisných zón	ekologicky priaznivejší systém dopravy, zníženie emisií skleníkových plynov, zníženie spotreby nafty	očakávané zlepšenia sa ukážu v dlhšom horizonte, zvýšením sadzby dane z motorovej nafty by nákladní automobiloví prepravcovia prestali nakupovať pohonné látky na Slovensku a tým by štátny rozpočet mohol prísť o časť výberu spotrebnej dane, a to bez environmentálneho prínosu (nákladné autá by tu jazdili ako doteraz a rovnako by znečisťovali ovzdušie), palivová turistika - Ak nezvyšia sadzbu dane na motorovú naftu aj okolité štáty, úspory emisií budú vypočítané len na papieri - reálne sa zníži predaj na území SR. To však neznamená, že sa nebude jazdiť v rovnakej miere, ako je tomu teraz.		áno	Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK
13)	zmeniť registračné poplatky za osobné autá tak aby zohľadňovali CO ₂ emisie a Euro emisné normy a aby mýtné poplatky v sebe zahŕňali environmentálny element aj pri osobnej doprave a analyzovať ďalšie možnosti využitia ekonomických nástrojov v súlade s princípom znečisťovateľ platí	Čiastočne v NECP (návrh) – časť Sektorovej politiky a oparenia v doprave – emisné normy CO ₂ pre osobné automobily a ľahké úžitkové vozidlá, normy efektívnosti pre nákladné autá, spolu s elektrifikáciou dopravy – regulatívne opatrenie už v platnosti – str. 89, Zákon č.145/1995 o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov – posledná novela – časť VI., NAPCP – možnosť doplnenia registračného poplatku na vozidlá pridaním pro-environmentálnych parametrov alebo zmeny systému spoplatňovania vozidiel zapísaných do evidencie vozidiel SR, Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – podpora infraštruktúry alternatívnych palív, podpora zavádzania čerpacích staníc LNG, sadzby dane, zníženie poplatku za zápis, zavádzanie nízkoemisných zón	za predpokladu ekonomickej dostupnosti ekologických vozidiel zníženie emisií	poškodenie ľudí v zaostalejších regiónoch		áno	Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
14)	podpora regulácií individuálnej automobilovej dopravy a to najmä formou parkovacej politiky (spoplatnenie parkovania, zákaz parkovania na chodníkoch), ale tiež registračných daní (v neprospech vozidiel s vysokou emisnou stopou)	Zelená kniha – za novú kultúru mestskej mobility - časť Za plynulú premávku v mestách – na dosiahnutie menšieho používania automobilov v centrách miest je potrebná adekvátna politika týkajúca sa parkovania, IROP 2014- 2020 – budovanie záchytných parkovísk	parkovacie poplatky sa môžu použiť ako ekonomický prostriedok	nové parkovacie miesta môžu zabráť pôdu – zelené plochy, poľnohospodárska pôda a pod.	vytvoriť bezplatné parkovacie miesta na periférii, vytvoriť drahé parkovacie miesta v centre, mať k dispozícii inteligentné platobné systémy, mať k dispozícii funkčnú infraštruktúru	áno	Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020
15)	väčšie využívanie nízkoemisných zón v obciach, vrátane spoplatnenia vstupu do týchto zón a upokojovanie dopravy v sídlach (zavádzanie funkčných zón 30 vrátane dopravnotechnických zariadení)	IROP 2014- 2020- Investičná priorita 4.3 – Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácia miest, oživenie a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít, zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku – opatrenie pre zníženie znečistenia ovzdušia – dokumentácia pre vymedzenie nízkoemisných zón, Envirostratégia 2030 – zavedenie emisných zón v mestách, NAPCP – opatrenie zavedenie nízkoemisných zón, Zákon č.137/2010 o ovzduší v znení neskorších predpisov, §9 odsek 3 – právomoc obce zriadiť takúto zónu, Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – podpora infraštruktúry alternatívnych palív, podpora zavádzania čerpacích staníc LNG, sadzby dane, zníženie poplatku za zápis, zavádzanie nízkoemisných zón	redukcia tuhých znečisťujúcich látok v ovzduší	obmedzenia týkajúce sa veľkosti miest a obcí a s tým súvisiaca možnosť dosiahnutia želaného efektu	regulovať vjazd automobilov do miest, zaviesť poplatky za vstup automobilu do miest	áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030 Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK Stanovisko (č. 3000/2014-3.4/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu IROP 2014-2020

16)	zvyšovať využívanie alternatívnych palív, vrátane biopalív, dbať však na to aby neprispievala k potravinovej závislosti SR od importu	NECP – Podpora biopalív v cestnej doprave - Slovenská republika má v úmysle urýchliť implementáciu biopalív druhej generácie vyrobenej z nepotravinových plodín, ako sú drevo, organický odpad, odpad z potravinárskych plodín a špecifické plodiny na biomasu – str. 89., Energetická politika SR – opatrenia v oblasti dopravy – podpora používania ekologických pohonných hmôt, biopalív, CNG, LPG, elektromobily, ako aj nemotorovej dopravy, Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – podpora infraštruktúry alternatívnych palív, podpora zavádzania čerpacích staníc LNG, sadzby dane, zníženie poplatku za zápis, zavádzanie nízkoemisných zón.	všestranné využitie alternatívnych palív, šetrný dopad na životné prostredie			áno	Stanovisko (č. 2924/2014-3.4/hp) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Energetická politika Slovenskej republiky Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
17)	v rámci zvýšenej podpory rozvoja elektromobility a áut na alternatívny pohon treba rýchlejšie budovať infraštruktúru pre alternatívne palivá	Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – podpora infraštruktúry alternatívnych palív, podpora zavádzania čerpacích staníc LNG, sadzby dane, zníženie poplatku za zápis, zavádzanie nízkoemisných zón Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo	všestranné využitie alternatívnych palív, šetrný dopad na životné prostredie				
18)	prehodnotiť systém spotrebnej dane z palív používaných v doprave pri zachovaní daňovej neutrality tak, aby boli daňovo zvýhodnené tie palivá, ktoré majú najnižšie emisie skleníkových plynov	Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – opatrenie č.6 – minimálna výška sadzby spotrebnej dane, ktorý je dodaný na výrobu stlačeného zemného plynu určeného na použitie ako pohonná látka, Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, Zákon č. 609/2007 Z. z. Zákon o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov					
19)	nastavenie finančných podporných mechanizmov z EÚ a SR tak, aby sa prostredníctvom nich dalo financovať čo najviac dekarbonizačných opatrení v sektore dopravy, vrátane zníženia administratívnej záťaže pri podávaní projektov	Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – stimulácia podpory predaja nízko emisných vozidiel pre všetky typy použitia, vytvorenie finančného mechanizmu na umožnenie podpory nákupu vozidiel s alternatívnym pohonom, vytvorenie finančného mechanizmu na podporu rozvoja infraštruktúry pre alternatívne palivá, Energetická stratégia SR – zabezpečenie stáleho, efektívneho a funkčného modelu financovania opatrení energetickej efektívnosti na národnej úrovni, zamerať štrukturálne fondy pre obdobie 2014 – 2020 v oblasti OZE najmä na výrobu tepla z OZE a na podporu malých zdrojov pre domácnosti, Opatrenie na podporu pilierov EP SR – napomáhanie cieľom prostredníctvom fondov EÚ a schém štátnej pomoci, zriadenie finančnej schémy energetickej účinnosti.					
20)	odstrániť legislatívne zábrany využívania podzemných parkovísk pre vozidlá na CNG, LPG (požiarny zákon, novela stavebného zákona a pod.)	Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami – dokument neobsahuje úpravu predpisov vo vzťahu ku garážovaniu CNG vozidiel v podzemných garážach, Odstavné a parkovacie plochy cestných vozidiel (STN 73 6056), rozborová úloha Žilinskej univerzity	zvýšené využitie alternatívnych palív v doprave			upraviť legislatívne a technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť	
21)	prípraviť a dôsledne implementovať revidovanú smernicu o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel cestnej dopravy (2009/33)	Smernica EP a Rady 2019/1161, ktorou sa mení smernica 2009/33/ES o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel cestnej dopravy - Táto smernica od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili, že verejní obstarávatelia a obstarávateľské subjekty budú pri obstarávaní určitých vozidiel cestnej dopravy zohľadňovať energetické a environmentálne vplyvy počas životnosti vozidla vrátane spotreby energie a emisií CO ₂ a určitých znečisťujúcich látok s cieľom podporovať a stimulovať trh s ekologickými a energeticky úspornými vozidlami a zlepšiť príspevok odvetvia dopravy k politikám Únie v oblasti životného prostredia, klímy a energetiky Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami- opatrenie Uplatňovanie princípov zeleného verejného obstarávania pri nákupe vozidiel na alternatívny pohon Stratégia rozvoja elektromobility v SR a jej vplyv na národné hospodárstvo- cieľ stratégie č. 5.7. dôsledne uplatňovať princípy zeleného verejného obstarávania pri nákupe motorových vozidiel zelená kniha – za novú kultúru mestskej mobility – skončiac programy	rešpektovanie hospodárnosti zakomponovanie ekologických parametrov obstarávaných produktov	zelené obstarávanie na Slovensku zatiaľ ako dobrovoľný nástroj odporúčací charakter vyplývajúci z uznesenia vlády 590/2016	povinnosť transponovať túto smernicu vyprší 2.8.2021 legislatívne upraviť povinnosť zeleného verejného obstarávania		
22)	rozširovať povedomie ako ekologickejšie šoférovať, tzv. ekodriving	Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030- OPS 7 Pravidelná monitoring hluku a kvality ovzdušia a realizácia opatrení redukujúcich negatívne vplyvy dopravy na ŽP	znižovanie spotreby energie prostredníctvom zmeny šoférskeho správania, redukcia vplyvov z dopravy na ŽP znižovať emisie CO ₂			lepšie systémy riadenia, „inteligentnejšie“ autá, zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov	
23)	v rámci revízie tejto stratégie zväziť zavedenie redukčného cieľa pre celý sektor dopravy (či na rok 2030 alebo aj na neskôr)						
SEKTOR POĽNOHOSPODÁRSTVO							
Implementácie súboru ďalších dodatočných opatrení (NEUTRAL) v sektore poľnohospodárstva							
Opatrenia							
1)	podpora dôslednej implementácie kódexu poľnohospodárskej praxe	NAPCP SK, Rámcový kódex správnej poľnohospodárskej praxe s cieľom zníženia emisií amoniaku , čistočne - Nariadenie vlády SR č.389/2005 Z.z. o správnej farmárskej praxi	zabezpečenie zodpovednej a udržateľnej výroby, zachovanie biodiverzity, minimalizuje škody v životnom prostredí.	ťažko kontrolovateľné		áno	Stanovisko (č.2696/2019-1.7, 54541/2019-int.)s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NAPCP SK

2)	dôsledná implementácia opatrení, ktoré identifikuje Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (rev 2017). Tieto opatrenia sú síce adaptačné, avšak pri poľnohospodárstve majú veľký mitigačný potenciál. Jedná sa napríklad o opatrenia (čiastočne sa prekrývajú so sektorom v LULUCF):						
a)	obnova degradovaných mokradí	Správa o plnení Akčného plánu pre mokrade na roky 2015 – 2018 k aktualizovanému Programu starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2015 – 2021, aktualizácia Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 a Akčný plán pre mokrade na roky 2019 -2021.	mokrade sú životne dôležité pre ukladanie uhlíka, čím napomáhajú riešiť problém zmeny klímy, rašeliniská samé o sebe pokrývajú približne 3% povrchu pevnín, ale zadržujú až 30% všetkého uhlíka, ktorý je celkovo zadržávaný na súši, ekonomická hodnota služieb poskytovaných mokradami ďaleko presahuje hodnotu iných suchozemských ekosystémov	pri vypalovaní alebo vysušovaní za účelom využitia pôdy pre poľnohospodárske účely alebo pestovanie drevín sa menia z úložiska uhlíka na jeho zdroj, Emisie CO2 a metánu z vypalovania, vysušenia a ťažby rašeliny sa rovnajú 10 % ročných emisií z fosílnych palív, benefity mokradí sú všeobecne známe a uznávané – často sú považované ľuďmi za nepotrebné územia a za bezvýznamné	ekosystémové služby spojené s mokradami a vodou sa musia stať integrálnou súčasťou manažmentu vôd a prechodu na zdrojovo efektívnu a udržateľnú ekonomiku		
b)	zmenu vegetačného krytu vyvolanú zmenou klímy usmerňovať tak, aby sa obmedzil rozvoj erózie a dezertifikácie územia	Program rozvoja vidieka – agroenvironmentálno-klimatické opatrenia – ochrana proti erózii pôdy, pokryv pôdy	zlepšuje sa zásoba organického uhlíka, biologická aktivita, biodiverzita nad zemou aj pod ňou, ako aj štruktúra pôdy, znižuje sa degradácia pôdy, nižšie emisie CO2	podpora prechodu na systém, ktorý dosiahne rovnováhu, emisie N2O sa v prechodnom období zväčšujú, ak striedanie plodín a pôdny kryt nie je nastavený optimálne, môže dochádzať k presakovaniu chemických látok potrebných na hubenie škodcov a burín	zabezpečenie primeranej kvalifikovanej pracovnej sily, rozvoj primeraných technológií		
c)	zvýšenie konektivity krajiny – budovanie zelenej infraštruktúry	Operačný program kvalita životného prostredia – Investičná priorita 3 Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry, Oznámenie Komisie – Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy, Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody	podpora prispôsobenia sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, využíva biodiverzitu, pozitívny vplyv na bilancie uhlíka, ekologická obnova lesov, zniženie uhlíkovej stopy		zabezpečenie primeranej kvalifikovanej pracovnej sily, rozvoj primeraných technológií		
3)	znižovať potravinové straty a na uvoľnenej pôde sa zamerať na maximalizáciu záchytov a minimalizáciu emisií	súvisí s Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 – časť odpad z potravín, Plán na predchádzanie plytvania potravinami – celý dokument a opatrenia	zniženie bioodpadu, zniženie emisií skleníkových plynov		menej častý odvoz, osвета		
4)	precízne farmárčenie (technológia) dokáže zvýšiť výnosy alebo znížiť rozlohu obhospodarovanej plochy, čím sa znovu uvoľní pôda na alternatívne využitie	súvisí s opatreniami v rámci nových technológií v Koncepcii rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020	presné, automatizované a robotické technológie bez strát, znižovanie emisií skleníkových plynov z ustajnenia zvierat, znižovanie emisií skleníkových plynov zo skladovania živočíšnych odpadov, detekcia úniku odpadových vôd pomocou neinvazívnych geofyzikálnych prístrojov, automatické odstraňovanie hnoja, minimalizácia zlyhania ľudského faktora, nízka spotreba energie a vody, celková kontrola vstupov a výstupov	momentálne nedostatok vhodných pracovných síl	vzdelávania, osvetvy pracovníkov v poľnohospodárstve	áno	Stanovisko (č. 432/2018-1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy- aktualizácia
5)	analýza a prípadne následné zavádzanie agrolesníckych systémov do obhospodarovania pôdy	Envirostratégia 2030, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody	priklad ekologickej intenzifikácie, ktorá zvyšuje produktivitu hospodárenia na pôde a súčasne ponúka množstvo tzv. ekosystémových služieb, zvýšenie produkcie biomasy – drevinová zložka, silný mitigačný a adaptačný nástroj, vyššia sekvestrácia uhlíka, podpora agrolesníckych systémov v reformovanej Spoločnej poľnohospodárskej politike, zlepšenie pôdnej štruktúry a ochrana poľnohospodárskej pôdy pred eróziou, vplyv na manažment vody v krajine, vplyv na biodiverzitu				
6)	väčšie využívanie hnojív dusičnanového typu a hnojív so stabilizovaným dusíkom na úkor používania močoviny						
7)	pripraviť národnú analýzu emisií N ₂ O, z pohľadu možnosti zníženia emisií až o 40 % analyzovať prínosy a negatíva jednotlivých plodín a ich využitia z hľadiska bilancie skleníkových plynov a dopadov na biodiverzitu. Napríklad plodiny pestované na energetický účel (biopalivo, biomasa) sa porovnávajú s inými alternatívami (tráva, les, mokrade atď.)	Analýza nie je opatrením, je podkladom k hľadaniu opatrení.					
8)		Analýza nie je opatrením, je podkladom k hľadaniu opatrení.					
9)	cielené posilniť potravinovú sebestačnosť aj s prepojením na preferenciu lokálnych potravín, ktoré majú často menšiu emisnú stopu (hlavne v dôsledku transportu)	Programové vymasenie vlády 2018 – 2020: Poľnohospodárska politika - v rámci opatrení na zvýšenie sebestačnosti Slovenska v základných potravinách a potravinovej bezpečnosti vláda podporí obnovu domáceho výrobného a spracovateľského potravinárskeho segmentu, prednostne s majetkovou účasťou prvovýrobcov, osobitne kapacit na spracovanie jatočných zvierat a mlieka	zastaví sa predaj komodity do zahraničia a jej "návrat" v podobe hotového výrobku – odstránená „potravinová míľa“.	zvýšenou poľnohospodárskou produkciou môžu emisie skleníkových plynov vznikáť	štátna podpora, vyššie priame platby, ktoré je potrebné viazať celkovo na životné prostredie		

10)	efektívne skladovať živočíšne odpady, konkrétne skladovanie kvapalín v izolovaných nádržiach od okolia alebo v cisternách s prístupom kyslíka a skladovanie maštaľného hnoja bez alebo s minimálnym prídavkom vody na uľahčenie manipulácie a tak, že je uložený pod strechou s betónovou podlahou- týmto spôsobom sa dá eliminovať až 100 % emisií N ₂ O	Program rozvoja vidieka – eliminácia dopadov a adaptácia poľnohospodárstva na zmenu klímy – odstraňovanie nedostatkov v oblasti manipulácie a uskladňovania organických hnojív	záchytná prečerpávací nádrž znižuje emisie skleníkových plynov pri manipulácii, šetrenie pohonných hmôt potrebných pri vývoze hnoja, menšia plocha, väčšia výška, podzemné nádrže – pod úrovňou maštale, pri nedostatku slamy sa na podstielanie dá použiť odseparovaný kal, dobré kontrolovateľný proces, aeróbna fermentácia má minimálne emisie N ₂ O, zníženie tvorby emisií skleníkových plynov	každé technické riešenie má svoje výhody aj nevýhody				
11)	efektívne spracovávať živočíšne odpady a využívať bioplyn, najmä ako lokálny zdroj energie	Opatrenie súvisí tiež s opatrením č. 12)	Program rozvoja vidieka – eliminácia dopadov a adaptácia pôdohospodárstva na zmeny klímy – pomerné zníženie tvorby emisií skleníkových plynov vo vzťahu k zvýšeniu poľnohospodárskej produkcie – zvýšenie využívania odpadovej biomasy a exkrementov živočíšneho pôvodu, Program rozvoja vidieka - Podopatrenie – Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov – oprávnenou aktivitou sú investície spojené s využívaním biomasy z odpadu vzniknutého primárne zo živočíšnej výroby, Envirostratégia 2030 – Predchádzať tvorbe biologicky rozložiteľného a potravinového odpadu – o verejnú podporu budú môcť žiadať len tie stanice, ktoré budú odberať vytriedený biologický rozložiteľný odpad na výrobu bioplynu, pričom vedľajší produkt bioplynových staníc bude zodpovedať kritériám pre použitie ako sekundárneho zdroja živín v poľnohospodárstve	minimálna cena vstupnej suroviny (biologicky rozložiteľný odpad)	v rámci sektora prevláda nízky podiel spracovania odpadovej biomasy živočíšneho pôvodu na produkciu energie, odstrániť všetky neistoty a riziká investorov smerom k návratnosti investície (odpad by sa nemal stať tovarom)	áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030	
12)	nastaviť pravidlá pre činnosť bioplynových staníc z hľadiska spracovávaných vstupov vrátane skladovania vstupného materiálu a digestátu	Opatrenie súvisí tiež s opatrením č. 11)	Envirostratégia 2030 – Predchádzať tvorbe biologicky rozložiteľného a potravinového odpadu – o verejnú podporu budú môcť žiadať len tie stanice, ktoré budú odberať vytriedený biologický rozložiteľný odpad na výrobu bioplynu, pričom vedľajší produkt bioplynových staníc bude zodpovedať kritériám pre použitie ako sekundárneho zdroja živín v poľnohospodárstve, Operačný program Kvalita životného prostredia – Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadu – výstavba zariadení na výrobu a energetické využitie bioplynu s výnimkou prípadov, keď je využitie bioplynu súčasťou aktivít na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov	stabilný výkon po celý rok, menej emisií CO ₂ , ekonomicky perspektívny spôsob nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom, znižuje zápach pri skladovaní hnojovice, znižuje náklady na ochranu spodných vôd, digestát sa môže využiť ako hnojivo – menší zápach, obsah rozložiteľného uhlíka je redukovaný, ostáva zachovaný obsah živín	zápach v blízkosti stanice, náročnosť na priestory	správne nastavenie otáčok motora, čistiť plyn	áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030
13)	intervencie pri kŕmení zvierat s cieľom znižovať emisie CH ₄ ako je napr. intenzívne kŕmenie aktívnymi látkami najmä obilninami	NECP – Politiky a opatrenia – Implementácia novej politiky kŕmenia zvierat – znižovanie počtu dojníc a intenzívne kŕmenie účinnými látkami	zmeny v kŕmnych postupoch môžu zmierniť nárast emisií metánu s počtom dojníc, možnosť znížiť emisie metánu až o 40%	počet dojníc narastá s nárastom populácie na planéte	osvojiť si nové kŕmne postupy	áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP	
14)	zvýšená podpora biohospodárstva							
15)	realizácia podpory z I. a II. piliera Spoločnej poľnohospodárskej politiky smerujúca k zlepšeniu životného prostredia a klímy s odmeňovaním poľnohospodárov za dodatočné aktivity smerujúce k zníženiu emisií resp. k zvyšovaniu záhytu uhlíka	Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020 – Spoločná poľnohospodárska politika	Prvý pilier spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) – priame platby poľnohospodárom – bod. 4 ekologizácia – dodatočná platba za dodržanie poľnohospodárskych postupov prospešných pre klímu a životné prostredie, Druhý pilier SPP: politika rozvoja vidieka – prioritou – zabezpečenie udržateľného riadenia prírodných zdrojov a opatrení v oblasti klímy – cieľ - presadzovanie efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.	Pilier I pokrýva priame platby a spoločnú organizáciu trhov. Poskytovanie jednotnej platby a ďalších priamych podpôr je podmienené rešpektovaním noriem v oblasti životného prostredia, zdravia ľudí, zvierat a rastlín a životných podmienok zvierat. Pilier II zabezpečuje zdroje poľnohospodárom a lesníkom prostredníctvom Programu rozvoja vidieka	absencia národnej stratégie	do konca roku 2020 vypracovať národnú stratégiu poľnohospodárskej politiky, do ktorej je potrebné zahrnúť potreby mladých poľnohospodárov, zjednodušiť prístup k finančným nástrojom na podporu investícií		
16)	venovať pozornosť aj výchove a vzdelávaniu obyvateľstva, pripraviť kampane s cieľom zmeny spotrebiteľského správania vrátane väčšieho dôrazu na uhlíkovú stopu potravín a najmä mliečnych výrobkov a určitého typu mäsa.	Envirostratégia 2030 – Environmentálny výchova a vzdelávanie v každom veku – viesť k zodpovednej výrobe, spotrebe a ochrane prírody neformálnym vzdelávaním, Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetly do roku 2025 – celý dokument,	súvisí s Akčným plánom EÚ pre obhospodávanie – komisia prehodnotí kľúčové predpisy v oblasti ochrany spotrebiteľa a zväzi možné zlepšenia, zlepšený systém označovania výrobkov	vďaka vzdelávaniu – prehľad o dobrovoľných nástrojoch environmentálnej politiky	mať prístup k prehľadným informáciám	áno	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030	
17)	v rámci revízie tejto stratégie zväziť zavedenie sektorového redukčného cieľa	Zavedenie cieľa nie je konkrétnym opatrením						
SEKTOR VYUŽÍVANIE PŮDY, KRAJINY, ZMENY VO VYUŽÍVANÍ PŮDY A LESNÍCTVO (SEKTOR LULUCF)								
Zvýšenie záhytov sektora LULUCF								
Dodatočné opatrenia (WAM) scenár								

1)	zalesnenie 23 000 ha trávnych porastov do roku 2040	NECP opatrenia v sektore poľnohospodárstvo - Scenár s ďalšími opatreniami (WAM) zobrazuje vývoj emisií so zalesnením 23 000 ha trávnych porastov do roku 2040 Program rozvoja vidieka - os 2 – Zlepšenie životného prostredia a krajiny, 5.3.2.1 Opatrenia zamerané na trvalo udržateľné využívanie lesnej pôdy- Poľnohospodárska pôda navrhovaná na zalesnenie v súlade s vypracovanou štátnou koncepciou predstavuje v dlhodobom horizonte výmeru približne 23 000 ha	rozšíriť a skvalitniť lesné zdroje s cieľom chrániť životné prostredie, ako aj zmierniť klimatické zmeny, zlepšovať biodiverzitu	v prípade voľnej plochy vznik nového porastu bez účinnej ochrany materského porastu, ekologická stabilita sa dosiahne len v prípade prirodzenej obnovy	vybrať vhodné dreviny	áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
2)	zatravněním 50 000 ha ornej půdy po roku 2016	NECP opatrenia v sektore poľnohospodárstvo - Scenár s ďalšími opatreniami (WAM) zobrazuje vývoj emisií so zatravněním 50 000 ha ornej půdy po roku 2016 Program rozvoja vidieka – os 2 – Zlepšenie životného prostredia a krajiny, podopatrenie 5.3.2.1.3.2.4 – Zatravněovanie ornej půdy – indikativne stanovenie podporených plôch v rámci podopatrenia : 50 000 ha, indikativne finančný rámec 15 miliónov eur	nulové náklady v prípade sukcesie (samovolné zatravněnie), lacné v prípade mulčovania (zelené seno), druhy najlepšie adaptované na podmienky – sukcesia, vyššia biodiverzita - sukcesia, väčšia pravdepodobnosť uchytenia cieľových druhov - sukcesia, zatravněnie regionálnymi zmesami – zvyšuje/udržiava diverzitu na územiach s ochranným režimom, zabránenie genetickej erózie, zatravněnie je agroenvironmentálne opatrenie s najvyšším environmentálnym efektom	samovolná sukcesia prebieha pomalšie, nižšia produkcia biomasy, zatravněnie komerčnými zmesami – nerešpektovanie lokálnych ekologických podmienok, riziko zavlečenia nepôvodných druhov do chránených oblastí	pravidelné kosenie a pasenie, resp. obhospodarovanie	áno	Stanovisko (č.3026/2020-1.7/pb; 12681/2020) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu NECP
Implementácie súboru ďalších dodatočných opatrení (NEUTRAL) v sektore LULUCF							
Opatrenia							
1)	zaviesť kritéria trvalej udržateľnosti v prípade lesnej biomasy v súlade so Smernicou o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov	Dokument MŽP SR – kritériá udržateľného využívania biomasy v regiónoch Slovenska pre programy SR na obdobie 2014 – 2020 spolufinancovaného z EŠIF – so zameraním na drevnú biomasu (2016)	úspory skleníkových plynov v dôsledku nahradenia fosílnych palív, prináša ekonomické, energetické, ekologické a sociálne výhody, nižšie výrobné náklady	nedostatočná prístupnosť lesov, najmä v horských oblastiach			
2)	zvýšenie výmery lesov prostredníctvom zalesňovania poľnohospodárky nevyužívaných pôd pri zachovaní diverzity nelesných biotopov	Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 – 2020 – zabezpečiť rozsah obnovy lesa vo výmere 120 000 ha primeraným objemom mladého lesného porastu súvisí s opatrením- zalesnenie 23 000 ha trávnych porastov do roku 2040.	ekologický aspekt				
3)	udržanie vitálnych lesov obmedzením negatívnych dopadov klimatických zmien na lesy prostredníctvom opatrení zameraných na adaptáciu lesov (podpora uplatnenia modelov hospodárenia nad rámec zákonných povinností, podpora využitia alternatívnych modelov hospodárenia za účelom úpravy drevinového zloženia, využitia vhodných proveniencií)	Národný lesnícky program SR - Priorita 4: Zmierňovať dosahy zmeny klímy a podporovať prispôsobovanie lesov účinkom klimatickej zmeny, Priorita 5 – Zvyšiť ochranu lesov	zmierňovanie dôsledkov zmeny klímy	absencia regionálnych scenárov klimatického vývoja a predpokladaných dopadov na lesné ekosystémy	vytvorenie efektívneho systému tvorby, financovania a realizácie projektov ozdravných opatrení a ochrany lesa, ktorý zabezpečí zlepšenie zdravotného stavu lesov a efektívne regulovanie vplyvu škodlivých činiteľov, zintenzívnenie výskumu škodlivých činiteľov		
4)	udržanie vitálnych lesov obmedzením negatívnych dopadov klimatických zmien na lesy realizáciou preventívnych a ochranných opatrení proti šíreniu škodlivých činiteľov	detto ako opatrenie č. 3), s ktorým súvisí					
5)	v rámci trvalo udržateľného hospodárenia v lese podporovať opatrenia zamerané na zvyšovanie záchytov uhlíka. Od tretieho stupňa ochrany prírody a vyššie uplatňovať prírode blízke hospodárenie.	Národný lesnícky program Slovenskej republiky – Strategický cieľ 2 – Zlepšovanie a ochrana životného prostredia (Udržiavanie a primerané zlepšovanie biodiverzity, viazania uhlíka, integrity, zdravotného stavu a odolnosti lesných ekosystémov).	lesné ekosystémy môžu absorbovaním CO2 a jeho uskladnením vo vegetácii a v pôde významne ovplyvňovať priebeh a rozsah klimatickej zmeny, zmierňovanie klimatickej zmeny možno najlepšie dosiahnuť prostredníctvom zvyšovania existujúcich zásob uhlíka v lesných ekosystémoch, realizáciou vhodných lesníckych adaptačných a mliečkových opatrení na viazanie uhlíka	odlesňovanie (nekontrolovaná ťažba) sa podieľa približne 20% na celkových emisiách CO2, udržiavať a primerane zlepšovať biologickú rozmanitosť , absencia regionálnych scenárov klimatického vývoja a predpokladaných dopadov na lesné ekosystémy	monitorovanie bilančných zmien uhlíka v lesných ekosystémoch		

6)	implementácia opatrení na výrazné zníženie podielu náhodných ťažieb v lesoch SR	Národný lesnícky program SR – Priorita 1 – Podporovať prírodu blízke hospodárenie v lesoch, Priorita 7 – Zachovávať a zlepšovať ochranné funkcie lesov - Vytváranie podmienok pre minimalizáciu náhodných ťažieb a ich negatívnych dôsledkov na plnenie funkcií lesov	zmierňovanie klimatickej zmeny za predpokladu dobre nastaveného systému	<p>nepríaznivý zdravotný stav lesov najmä ihličnatých drevín ,</p> <p>limisné záťaže lesov a následné zníženie odolnostného potenciálu lesa,</p> <p>negatívne dosahy zákona o ochrane prírody a krajiny na využitie a speňaženie vyprodukovaného dreva (žákazy a obmedzenia ťažby dreva, predĺžovanie rubných dób a z toho vyplývajúce znižovanie kvality dreva - hniloba a zvyšovanie rozsahu náhodných ťažieb,</p> <p>Každoročné prekračovanie plánovaného objemu ťažby dreva, znižovanie podpory z verejných zdrojov, investícií (s výnimkou roku 2005), priemerného speňaženia dreva, počtu zamestnancov, objemu výkonov pestovnej činnosti vyvoláva reálnu obavu, že kladný hospodársky výsledok lesného hospodárstva sa dosahuje za cenu nadmernej exploatácie lesných zdrojov, najmä v dôsledku vyššieho výskytu náhodných ťažieb</p>	<p>vypracovanie stratégie prírody blízkeho a ekonomicky efektívneho pestovania lesov, vrátane kvantifikácie aspektov (ukazovateľov) prírody blízkeho hospodárenia v lesoch, z hľadiska pestovania lesov, lesníckej ekonomiky a hospodárskej úpravy lesov. Jej uplatňovaním vytváranie podmienok na znižovanie objemu náhodných ťažieb.,</p> <p>vytváranie zdravých, ekologicky stabilných a biologicky diverzifikovaných lesných ekosystémov, ako základný predpoklad trvalo udržateľného hospodárenia v podmienkach synergetického pôsobenia škodlivých činiteľov a predpokladanej klimatickej zmeny</p>		
7)	zachovanie a zabezpečenie ochrany pralesov a prírodných lesov v kontexte celkovej realizácie konceptu udržateľného hospodárenia v lesoch	<p>Protokol o trvalo udržateľnom obhospodávaní lesov v rámci medzinárodnej dohody o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát – článok 10 – prijať osobitné opatrenia zamerané na ochranu genetických zdrojov prírodných lesov , najmä pralesov</p> <p>Zákon o lesoch č. 326/2005 v znení neskorších predpisov - §14 lesy osobitného určenia, §16a osobitnosti vyhlásovania pralesa a osobitný režim hospodárenia v pralese</p>	zmierňovanie klimatickej zmeny	pretrvávajúci nedostatok primeranej právnej ochrany	<p>vyhlásenie rezervácie Pralesy Slovenska (81 lokalít – 7100 ha – bezzásahový stupeň ochrany),</p> <p>dosiahnutie politického konsenzu</p>		
8)	využívanie agro-lesníckych systémov zameraných na sekvestráciu uhlíka prostredníctvom drevnej biomasy a pôdy	<p>Program rozvoja vidieka – Eliminácia dopadov a adaptácia pôdohospodárstva na zmeny klímy (priorita 5E) Podpora zachovania a sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve,</p> <p>Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – Pôdne prostredie – zmena vo využívaní pôdy môže viesť k nárastu sekvestrácie uhlíka alebo naopak k nárastu emisií skleníkových plynov</p>	vyšoký potenciál ukladania uhlíka do dreva	<p>napríklad v prípade odlesňovania, odvodňovania rašelinísk ako výsledok neprimeraného zavodňovania či zavlážovania, alebo pri rozorávaní trvalých trávnych porastov či prostredníctvom neprimeraného rozorávania svahov</p> <p>zmeny v sekvestrácii môžu ovplyvniť úrodnosť</p>	<p>zlepšenie starostlivosti o zdravotný stav lesov, systematická obnova lesa,</p> <p>na poľnohospodárskej pôde podporovať spôsoby hospodárenia, ktoré napomôžu k tvorbe humusu a tým aj väzaniu uhlíka v pôde</p>		Stanovisko (č. 432/2018-1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepríaznivé dôsledky zmeny klímy- aktualizácia
9)	evidencia, kvantifikácia a aktívny manažment biomasy na nelesných pozemkoch	Kritériá udržateľného využívania biomasy v regiónoch Slovenska pre programy SR na obdobie 2014 – 2020 spolufinancované z EŠIF – 2.5 Kvantifikácia potenciálu palivovej dendromasy na nelesných pozemkoch, 2.6 – Budúci vývoj možnosti produkcie drevnej biomasy na nelesných pozemkoch	<p>ekologické výhody biomasy z hľadiska úspor skleníkových plynov,</p> <p>nižšie výrobné náklady,</p> <p>relatívne ľahká dostupnosť a možnosť koncentrácie výroby,</p> <p>porasty po ťažbe sa relatívne rýchlo obnovujú</p>	<p>právne dokumenty v súčasnosti nedefinujú spôsob obhospodarovania porastov na nelesných pozemkoch,</p> <p>chýbajú motivačné nástroje,</p> <p>90% pozemkov je súkromných</p>	<p>upraví využívanie týchto pozemkov na produkciu dendromasy – prekvalifikovanie na lesné pozemky, príp. založenie energetických porastov</p>		
10)	postupné zvýšenie výmery lesných pozemkov alebo pozemkov agrolesníckeho obhospodarovania riešením nesúladov druhu pozemkov cez projekty pozemkových úprav a čiastočné zmeny druhu nelesných pozemkov porastených lesnými drevinami	Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR – projekty pozemkových úprav od roku 2019 – Všeobecné zásady funkčného užívania územia	<p>zosúladenie hraníc pozemkov s porastovými mapami na lesných pozemkoch,</p> <p>zosúladenie evidencie lesných ciest v katastri nehnuteľností so skutkovým stavom v teréne,</p> <p>určenie správcovstva pozemkov vo vlastníctve štátu podľa reálnych druhov pozemkov a ich využitia,</p> <p>odstránenie konfliktov záujmov ochranárov a lesníkov v týchto územiach.</p>	<p>nedostatočná evidencia pozemkov a právnych vzťahov k nim,</p> <p>nedostatok financií,</p> <p>nedostatok personálu a kapacít,</p> <p>nedostatok technického vybavenia,</p> <p>nedostatok odbornosti.</p>	<p>príprava pracovníkov,</p> <p>realizácia verejného obstarávania pozemkových úprav,</p> <p>kontrola kvality projektov,</p> <p>aktualizácia technických predpisov a metodických návodov,</p> <p>určenie kritérií.</p>		
11)	zvyšovanie podielu výrobkov z dreva (HWP) s dlhou dobou životnosti vrátane na stavebné účely	<p>kritériá udržateľného využívania biomasy v regiónoch Slovenska pre programy na obdobie 2014 – 2020 spolufinancované z EŠIF – Podpora udržateľnej produkcie a využitia biomasy – rozvoj kaskádového využitia dreva, ktorého hlavným princípom je produkcia výrobkov z dreva,</p> <p>Nová stratégia trvalo udržateľného využívania lesného bohatstva Slovenska – cieľ 7 – vytvorenie verejných politík podporujúcich využívanie dreva ako ekologickej, trvalo obnovujúcej suroviny, ktorá sa trvalo udržateľne obnovuje, je ekologická a má univerzálne použitie,</p> <p>Nariadenie EP a Rady č. 995/2019 ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva</p>	efektívne spracovanie drevnej suroviny, ekologický aspekt		<p>iniciovať vznik verejných politík nákupu dreva a výrobkov z dreva</p>		
12)	implementácia opatrení zameraných na zvýšenie sekvestrácie uhlíka v poľnohospodárskych pôdach a udržiavanie vysokej úrovne organického uhlíka v pôdach bohatých na uhlík	Súvisí s opatrením využívanie agro-lesníckych systémov zameraných na sekvestráciu uhlíka prostredníctvom drevnej biomasy a pôdy.					

13)	zvýšenie obsahu organického uhlíka v poľnohospodárskych pôdach zabezpečením obhospodarovania pôdy s princípmi správnej poľnohospodárskej praxe ako aj plnením všeobecných požiadaviek podľa § 8 Nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. od roku 2015, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb (diverzifikácia plodín, zachovávanie existujúceho trvalého trávneho porastu, existencia oblasti ekologického záujmu)	Program rozvoja vidieka - Potreba č. 11: Eliminácia dopadov a adaptácia pôdohospodárstva na zmeny klímy – podporovať spôsoby hospodárenia, ktoré napomôžu k tvorbe humusu, a tým aj viazaniu uhlíka v pôde, Tematická stratégia na ochranu pôdy – Sekvestrácia uhlíka v poľnohospodárskych pôdach prostredníctvom niektorých postupov obhospodarovania pôdy môže prispieť k zmierneniu zmeny klímy, Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014 – 2020 – stanovené platby za dobré poľnohospodárske postupy viazané na plnenie diverzifikácie plodín, udržiavania trvalých trávnych porastov a oblastí ekologického záujmu	zniženie emisií skleníkových plynov ochrana pred povodňami, zachytávanie živín, udržiavanie pôdnej štruktúry, zabezpečenie rôznych biotopov, udržiavanie pôdneho uhlíka				
14)	údržba a obnova trávnych porastov	Ekologická obnova trávnych porastov – celý dokument, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – trvalo udržateľné obhospodarovanie trávnych porastov				áno	Stanovisko (č. 432/2018-1.7/pl) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy- aktualizácia
15)	ochrana a obnova rašelinísk a mokradí v povodiach	Správa o plnení Akčného plánu pre mokrade na roky 2015 – 2018 k aktualizovanému Programu starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2015 – 2021, aktualizácia Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 a Akčný plán pre mokrade na roky 2019-2021.	mokrade sú životne dôležité pre ukladanie uhlíka, čím napomáhajú riešiť problém zmeny klímy, rašeliniská samé o sebe pokrývajú približne 3% povrchu pevnín, ale zadržujú až 30% všetkého uhlíka, ktorý je celkovo zadržávaný na suši, ekonomická hodnota služieb poskytovaných mokradami ďaleko presahuje hodnotu iných suchozemských ekosystémov	pri vypaľovaní alebo vysušovaní za účelom využívania pôdy pre poľnohospodárske účely alebo pestovanie drevín sa menia z úložiska uhlíka na jeho zdroj, Emisie CO2 a metánu z vypaľovania, vysušenia a ťažby rašeliny sa rovnajú 10 % ročných emisií z fosílnych palív, benefity mokradí sú všeobecne známe a uznávané – často sú považované ľuďmi za nepotrebné územia a za bezvýznamné prostredie	ekosystémové služby spojené s mokradami a vodou sa musia stať integrálnou súčasťou manažmentu vôd a prechodu na zdrojovo efektívnu a udržateľnú ekonomiku.		
16)	potreba vzdelávania, zvyšovania informovanosti a povedomia pre širokú verejnosť o potrebe dodatočných opatrení v tomto sektore						
17)	vypracovať štúdiu, ktorou sa posúdia možnosti pre dosiahnutie záchytov 7 Mt CO2 ekv. a viac do roku 2050 zo sektora LULUCF	vypracovanie štúdie nie je opatrením					
SEKTOR ODPADY							
Implementácie súboru ďalších dodatočných opatrení (NEUTRAL) v sektore odpady							
Opatrenia							
1)	zvýšiť podporu obehového hospodárstva prostredníctvom:	Envirostratégia 2030 – kapitola 10 Smerom k obehovému hospodárstvu, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 – opatrenie 1.				áno	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 v čase spracovania Správy o hodnotení
a)	ekodizajnu zameraného na opätovné použitie, trvácnosť, recyklovateľnosť, obsah recyklovaného materiálu, opraviteľnosť	Akčný plán pre obehové hospodárstvo – bod 1.1 Dizajn výrobkov, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 – Opatrenie 44, Opatrenie 6	môže pomôcť ušetriť vzácne zdroje, opraviteľnosť elektronických a elektrických výrobkov je dôležitá – môžu obsahovať množstvo cenných materiálov, ktoré by sa mali jednoduchšie recyklovať (napr. prvky vzácnych zemín v elektronických zariadeniach)	záujmy výrobcov, používateľov a recyklačných zariadení nie sú zosúladené, trhové signály sa javia ako nedostatočné.	poskytovať stimuly na zlepšenie dizajnu výrobkov, zachovať jednotný trh a hospodársku súťaž, umožňovať inovácie, zabezpečiť hospodárske stimuly pre dizajn výrobkov, ktoré sa dajú recyklovať alebo opätovne použiť.	áno	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 v čase spracovania Správy o hodnotení
b)	opatrení pre zvýšenie zdrojovej efektívnosti	Akčný plán pre obehové hospodárstvo – bod 1.2 Výrobné procesy, Plán pre Európu efektívne využívať zdroje – v zásade celý dokument	prechod na ekologické a nízkouhlíkové hospodárstvo	neefektívne využívanie zdrojov vo výrobných procesoch môže viesť k strate obchodných príležitostí a k vzniku značného množstva odpadu, dokonca aj v prípade výrobkov alebo materiálov, ktoré boli navrhnuté inteligentným spôsobom, potreba komplexnejšie a dôveryhodnejšej vedomostnej základne je podmienené znížením odpadov, treba počítať s tým, že primárne suroviny, vrátane obnoviteľných zdrojov budú naďalej zohrávať dôležitú úlohu vo výrobných procesoch, dokonca aj v rámci obehového hospodárstva	venovať pozornosť environmentálnym a sociálnym vplyvom výroby primárnych surovín vrátane obnoviteľných materiálov, priemysel musí prijať konkrétne záväzky v oblasti udržateľného využívania zdrojov a spolupráce naprieč hodnotovými reťazcami, pri povoleniach aplikovať požiadavky BREF, podpora inovačných priemyselných procesov (odpad alebo vedľajšie produkty z jedného priemyselného odvetvia sa môžu využiť ako vstupné materiály pre iné priemyselné odvetvie, opätovné použitie plyných látok, repasácia pri vozidlách alebo strojových zariadeniach), primerané načasovanie		

	podpory vzniku nových obchodných modelov založených na zdieľaní, požičovaní, či opravách	Platforma obehové hospodárstvo – memorandum, dokument EEA – Dláždenie cesty pre obehové hospodárstvo: informácie o stave a možnostiach	predĺženie životnosti výrobku – oprava, modernizácia a opätovný predaj, obnova zdrojov – modularita výroby a použité materiály v ňom maximalizujú ekonomickú hodnotu, cirkulárne dodávky – dodávky vstupov z úplne obnoviteľných, biologicky rozložiteľných alebo recyklovateľných zdrojov, produkt ako služba – zákazník využíva produkt prostredníctvom lízingu alebo poplatku za používanie, zdieľaná platforma – spolupráca zákazníkov v rámci používania produktu, vytvorenie funkčných a zdravých vzťahov medzi prírodou a ľudskou spoločnosťou, minimalizuje spotrebu energie, minimalizuje plytvanie so zdrojmi, vytváranie nových pracovných miest	malá motivácia k zavádzaniu princípov cirkulárnej ekonomiky, výrobca nemá výhody, ktoré by ho presvedčili investovať do cirkulárnej ekonomiky, nevyhnutnosť pochopenia princípov fungovania a zapojenia sa je na ľuďoch, nedostatok dostupných údajov zavedených informačných systémoch, slabá integrácia obehového hospodárstva s politikami biohospodárstva a klímy, údaje o opätovnom použití, oprave a repasovaní neobsahujú štatistiky o odpadoch (napr. tieto výrobky sa nikdy nestanú odpadom)	zavedenie a sfunkčnenie informačnej platformy, zmena vnímania udržateľnosti, ako povinnej voľby, budovanie dôvery v materiálovú výkonnosť a bezpečnosť			
	obmedziť plytvanie potravinami (napr. potraviny sa budú ďalej využívať a to budú darovaním nezávadných potravín alebo potravín po záruke charite, alebo sa budú kompostovať či energeticky alebo inak zhodnocovať)	Akčný plán pre obehové hospodárstvo – bod 5.2. Potravinový odpad, Envirostratégia 2030 – strana 35 - bude zakázané zneškodňovanie potravinového odpadu pre supermarket, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 – Opatrenia 18,19,20, Plán Na predchádzanie plytvaniu potravinami – strana 23, 21	obmedzenie potravinového odpadu spôsobí zníženie finančnej straty spotrebiteľom a hospodárstvu, posilnenia sociálneho ctenia v prípade darovania prebytočných potravín, potravinový odpad má v EÚ do roku 2030 klesnúť o polovicu	komplikovanosť darovania potravín spôsobuje ich plytvanie, ktoré má sociálny rozmer, neexistuje harmonizovaná metóda na meranie potravinového odpadu.	prijať kroky na uľahčenie darovania potravín, ktoré sú stále jedlé ale z logistických, prípadne marketingových dôvodov sa nemôžu uvádzať na trh, merať potravinový odpad, kampane na zvyšovanie informovanosti vedúce k zmene správania nakladania s potravinami a potravinovým odpadom, zriadiť darovanie potravín do potravinových bánk,	áno	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 v čase spracovania Správy o hodnotení	Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030
	e) predchádzania vzniku odpadu	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025- celý dokument				áno	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 v čase spracovania Správy o hodnotení	
	stanovíť povinnosť využívať certifikované výrobky z recyklátu, ak existuje ekvivalent k výrobkom z neobnoviteľných surovín (napríklad v min. 30 % podiele)	Akčný plán pre obehové hospodárstvo – bod.3 Odpadové hospodárstvo, Príloha – Podpora dobrovoľnej certifikácie zariadení na spracovanie hlavných tokov odpadu recyklátov iniciovanej priemyselnými odvetvami	znižovanie spotreby prvotných surovín, recykláty sú energeticky úspornejšie (netreba ich dopravovať, práce ziskavať), čo sa môže odraziť na ich cene	úroveň prvotnej (materiály sa spracovaním degradujú), zložitosť procesu výroby recyklátu sa môže odraziť na jeho cene, disciplína človeka je neistý faktor v procese recyklácie, marketingové hľadisko (vzhľad napr. odráža od kúpy)	voľba vhodného recyklačného zariadenia, spoľahlivý systém autorizácie výrobkov			
	stanovíť povinnosť opätovného využívania prečistenej vody z čističiek odpadových vôd, prečistenej technologickej vody najmä na energetické využitie - vodovýparné aplikácie	Akčný plán pre obehové hospodárstvo – bod 4. Od odpadu ku zdrojom: podpora trhu s druhotnými surovinami a opätovné využívanie vody, Návrh nariadenia o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody – celý dokument.	zvyšovanie dodávok vody, opätovné využívanie vody v poľnohospodárstve recyklácia živín nahrádzaním tuhých hnojív	všeobecne nedostatočne využívaný nástroj, dostupný, ale stále drahý alternatívny zdroj.	opätovné využívanie vody musí byť uskutočňované v bezpečných a nákladovo efektívnych podmienkach, zmena myslenia poľnohospodárov (zvyšenie šetrenie vody) si vyžiada pravidelné vzdelávanie.			
2)	zefektívniť prevenciu vzniku čiernych skládok	Envirostratégia 2030 – strana 37, bod 10.4 Zvýšiť prevenciu zakladania čiernych skládok a vymáhanie princípu „znečisťovateľ platí“	správne mierené a implementované opatrenia na zabránenie čiernych skládok by mali viesť k ich minimalizácii	ide o opatrenia, ktorých účinok sa neprejaví hneď	zvyšovanie environmentálneho povedomia, zavedenie finančnej pomoci pre obce s pozitívnym prístupom k likvidácii skládok, zvýšenie spolupráce obcí s políciou, zriadenie environmentálnej polície, zverejňovanie úspešných zásahov, dôsledné trestane vinníkov, efektívne pokuty pre pôvodcov odpadu, zvýšenie motivácie obcí vykonávať preventívne opatrenia	áno		Stanovisko (č. 1931/2018-1.7/zk) s odporúčaním schválenia strategického dokumentu Envirostratégia 2030

3)	zlepšenie triedeného zberu biologicky rozložiteľnej zložky komunálneho odpadu za účelom výroby bioplynu z odpadu (napr. z biologicky rozložiteľných odpadov a odpadov z čistiarní odpadových vôd) s ohľadom na použitie digestátu na pôdu, jeho následnej transformácii na bioplyn/biometán (napr. pre jeho následné využitie v doprave či vstrekovanie do distribučnej sústavy) a výroby elektriny a tepla z bioplynu/biometánu	Národný investičný plán SR do roku 2030 - Rozšíri sa sieť bioplynových staníc, ktoré budú bioplyn vyrábať z odpadov a vyrobený bioplyn sa bude premieňať na elektrickú energiu a teplo v kogeneračných jednotkách – kapitola 2.6 Životné prostredie	perspektívny spôsob nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi, vznik pracovných príležitostí, nízka investícia kapitálu, zefektívnenie verejnej dopravy, zásobovanie odľahlých oblastí energiou, ľahcejšia alternatíva k známym zdrojom energie.	náročnosť na skladové priestory, vyššie náklady na údržbu a servis, málo atraktívny pre väčších investorov, manipulácia s bioplynom je náročnejšia			
4)	podpora SMART riešení pre technické služby miest pre zefektívnenie odpadového hospodárstva	Mechanizmu pilotnej schémy pre mestá a obce v oblasti Smart Cities financovaných z prostriedkov EŠIF a nástrojov podpory Európskej únie vrátane návratných foriem financovania – materiál podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu	všetky informácie sú k dispozícii v jednom systéme, návratné investície, dostupné financovanie, prehľad stavu odpadov (rýchlosť štatistiky plnenie kontajnerov, efektívnosť zvozov, optimalizácia zvozových trás, šetrenie nákladov na zvoz), strategické rozhodnutia na základe reálnych dát		vybudovať uzamykateľné stojiská na umiestnenie zberných nádob, účinné triedenie odpadu		
5)	optimalizácia logistiky nakladania s odpadmi na úrovni miest a obcí	Program predchádzania vzniku odpadu - strana 80 – MZP SR vypracovalo metodickú pomôcku k vypracovaniu všeobecne záväzného nariadenia obce o nakladaní s komunálnym odpadom, ktorá môže pomôcť samosprávam pri optimalizácii odpadového hospodárstva obce. Pomôcka je uverejnená na webovom sídle ministerstva.).	môže šetriť finančné náklady, môže predísť tvorbe odpadov	závisí od finančných možností obce, závisí aj od schopností úradníkov štátnej správy.	dôsledné uplatňovanie predmetnej metodickéj pomôcky v praxi		
6)	potreba vzdelávania, zvyšovania informovanosti a povedomia pre širokú verejnosť o potrebe dodatočných opatrení v tomto sektore.						
7)	v rámci aktualizácie tejto stratégie zväziť zavedenie redukčného cieľa pre celý sektor odpadov (či už na rok 2030 alebo 2040 alebo 2050), ktorý by bol v súlade s cieľom klímatickej neutrality v roku 2050	nejedná sa o opatrenie					